www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всї листи, мониґ-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 6-го падолиста 1917. Ч. 131. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, November 6, 1917. No. 131.

ПЕРШІ ЖЕРТВИ НА БОЄВІМ ФРОНТІ У ФРАНЦІЇ.

Німці розпочали наступ в околиці Трієнту. — Поверх 200.000 полонених і 1.800 гармат.

Австро-німецькі війска приготовляють ся до наступу на Україну.

Австрійський цісар Карло має проголосити себе королем Польщі і Сербії.

Перші жертви американської армії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Американські війска втратили 3 в убитих, 5 в ранених і 12 в полонених.

ВАШІНҐТОН, 3. падолиста. **Телеґрама, яка наспіла в ночи від ген. Першінґа до департаменту війни, доносить, що німецький відділ зробив дня 3. падолиста досьвіта напад на окопи американських війск: 3 убитих, 5 ранених і 12 полонених.**

Американська піхота заняла була для науки наперед висунені окопи, коли сильний огонь німецьких гармат відтив її від головної армії.

Урядовий звіт звучить:

„Департамент війни одержав нині телеґраму від головного команданта американських війск, в якій сказано, що дня 3. падолиста досьвіта на компанію американської піхоти, яка для науки заняла була один з передних окопів, Німці зробили напад. Неприятель отворив тяжкий огонь, відтинаючи сей відділ від головної сили. Наші втрати виносять 3 убитих, 5 ранених і 12 пропавших. Втрати неприятеля незвісні. Одного ранного німця взято в полон".

До 1. марта буде збудованих кораблів на 1,000.000 тон.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВАШІНҐТОН, 31. жовтня. — **Президент комісії будови кораблів, Горлей, заповів, що до 1. марта буде збудованих кораблів на 1,000.000 тон.**

„В 1916 р. — заявив він — вибудувано трохи меньше ніж 750.000 тон. В найблизших чотирох місяцях осягнемо більше ніж за 12 минувших місяців.

„В 1918 р. вибудуємо кораблів на 6,000.000 мертвих тон".

10 американських конгресменів в Парижи.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПАРИЖ, 31. жовтня. — **Десять членів американського конґресу прибуло нині до Парижа в дорозі, щоби звидїти боєвий фронт.**

Ген. Першінґ запросив їх на вечер до себе, а американський амбасадор, В. Г. Шарп, видасть в їх честь приняте, яке відбудеть ся завтра о год. 5-тій пополудни.

Члени делеґації удадуть ся в пятницю до американських таборів, де задержать ся через кілька днів, а відтак відїдуть в цїли звиждення французького і анґлійського фронту.

—o—

НА СХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німці роблять приготовання до наступу на Петроград і на Україну.

ПЕТРОҐРАД, 3. падолиста. — Адм. Вердеревський, міністер маринарки, доносить у своїм звіті до президента Керенського, що великі німецькі транспорти находять ся недалеко берегів Естонії. Після його переконання се вказує на намір висадження війск.

Ген. Черемісов, головний командант північного фронту, який прибув якраз до Петрограду, оповідає, що Німці роблять величезні приготовання, маючи на цїли висадити війска на побережу Ботнійського заливу під охороною фльоти. Він сказав, що надїєть ся також сильних воєнних операцій на боєвім фронті коло Риги.

Часописи доносять, що надїють ся воєнних операцій зі сторони Німців в Молдавії в цїли зроблення наступу на Україну.

2,000.000 війск німецьких союзників на російськім фронті.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВАШІНҐТОН, 2. падолиста. — **Не вчисляючи війск, які Німці перенесли з російського фронту на терен війни з Італією, є ще доси на сїм фронті 147 німецьких, австрійських, турецьких і болгарських дивізій (около 2,000.000 жовнірів).**

Російське посольство доносить нині, що одержало від ген. Демчини, відпоручника російської армії в головній анґлійській кватирі, слїдуючі числа щодо сили австро-німецьких війск на східнім фронті:

„Чотири дивізії німецької піхоти і три австрійської забрано з Румунії і з Галичини безпосередно по першім наступі на італійськім фронті. Рівночасно перенесено до Італії німецькі дивізії з фронту французького.

„Загальна скількість війск неприятеля, яка позістала проти російської армії, є 86 дивізій піхоти і 10 дивізій кінноти з німецької армії; 33 дивізії піхоти і 11 дивізій кінноти з австрійської армії; 7 дивізій піхоти з турецької і болгарської армії. Разом 147 дивізій".

—o—

Цісар Карло має стати королем Польщі і Сербії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЖЕНЕВА, 3. падолиста. — Часопись „Мінхер Нахріхтен" оголосила телеґраму з Відня, яка викликала зиудоване. **В телеґрамі сказано, що цісар Карло проголосить себе королем Польщі а також володаремполудневo-славянських держав, які мають обіймати передвсїм Босну і Герцеґовину та часть Сербії, здобуті Австрійцями. Сї краї мають одержати свого рода автономію.**

Коли би ся вістка показала ся правдивою, в такім случаю справа Польщі була би наново отворена.

Цісар Карло, проголошуючи себе королем Польщі, зломив би умову старого цісаря Франца Йосифа, заключену з німецьким цісарем дня 5. падолиста 1916 р., в котрій урочисто запевнено польському народови независимість їх держави, а що опісля вони поновно прирікали.

Теперішне рішенє щодо Польщі є вислїдом угоди, до якої прийшло в першім тижни місяця вересня між німецьким державним канцлером а гр. Черніном, австро-угорським міністром для заграничних справ.

НА ІТАЛІЙСЬКІМ ФРОНТІ.

Німецькі союзники полонили доси поверх 200.000 Італійців і здобули поверх 1.800 гармат.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 3. падолиста. — Війска ген. Кадорни відбили перші напади неприятеля, який робив зусиля переправити ся через ріку Таліямєнто. Проти неприятеля звернено сильний огонь з машинових крісів і приневолено його уступити назад на східний берег ріки. Після описів кореспондента з італійського фронту Таліямєнто є бистро пливучою рікою і переправа через неї при помочи понтонів є річию впрост неможливою.

З Берліна доносить, що послїдні Італійці або утїкли на західний берег Таліямєнта, або піддали ся. **Після німецького рапорту число полонених зросло на 200.000, а число здобутих гармат на 1.800.**

Міжтим воєнні знавці аліянтів звернули свою головну увагу на вісти, які доносять, що неприятель нагромадив велику скількість цепелінів, гармат і війска в околиці Трієнту.

Швайцарські жовніри доносять, що в напрямі Трієнту переїхало богато поїздів з війсками і амуніцією. Сподіють ся, що **німецький ген. штаб постановив розпочати наступ від півночи в тій надії, що вдасть ся відтяти відворот війскам ген. Кадорни, які находять ся над Таліямєнтом.**

Можливо є, що німецька стратеґія розпічне наступ, вдаряючи нагло на боєвід фронті над Таліямєнтом і від сторони Трієнту рівночасно. Віддалене від найбільше на схід положеного становища в околиці Трієнту до лінії Таліямєнто виносить 70 миль у воздушній лінії.

Німецький урядовий звіт.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

БЕРЛІН, 3. падолиста. — Німецький урядовий звіт звучить:

„Вчера не прийшло до жадних важнїйших воєнних операцій на італійськім фронті.

„Дотепер начислено поверх 200.000 полонених і поверх 1.800 гармат. Скількість воєнної добичі в машинових крісах, метальках, автомобілях і инших воєнних матеріялах годі навіть в приближеню оцїнити".

Італійський урядовий звіт.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

РИМ, 3. падолиста. — Нинїшний урядовий рапорт італійського генерального штабу доносить, що напір австро-німецьких війск був більше замітний на лївім крилї італійської армії над Таліямєнтом. **Зусиля неприятеля, щоби переправити ся на правий берег ріки, ударемнили війска ген. Кадорни.**

Німецькі війска розпочали наступ на полудне від Трієнту.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

РИМ, 4. падолиста. — **Сильний наступ проти італійських становищ був переведений коло Джюдікарія на боєвім фронті на полудне від Трієнту після довгого попереднього бомбардованя.**

Ґен. штаб доносить, що напади на передні становища в долинах Даоне і Джюмеля відбито після завзятої боротьби.

Здовж Таліямєнта перестрілка артилерії відбуваєть ся дальше. Італійці відповідають також сильно на напір австро-німецьких війск на лївім крилї армії.

Перестрілка здовж ріки Таліямєнто.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

БЕРЛІН, 4. падолиста. — „Здовж Таліямєнта відбуваєть ся перестрілка артилерії зі змінюючою ся силою", каже полудневий звіт ген. штабу, доносячи про воєнні операції в Італії.

З трох полків Італійських стрільців остав ся лише один офіцир при житю.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Кореспондент, описуючи подїї підчас італійського відвороту з дня 27. жовтня і пізнїйше, доносить, що до Удіне привезено ген. Ґонцаґу, який був 11 разів ранений. Всї офіцири з його штабу полягли або зістали ранені і лише трох з його прибічної ескорти лишило ся при житю.

Ґен. Бадоліє зі своїми „берсальєрами" (стрільцями) стояв на Матажурі, нових Термопілях австрійського наступу, командуючи війсками на фронті від Капорето до Чівідале, і боров ся без надії, але також без гадки піддати ся. **З трох полків його стрільців остав ся при житю лише один поручник, але й сей був ранений.**

Нужда серед збігців.

Кореспондент, описуючи утечу населеня, каже, що між ними були всї кляси, в автомобілях, повозах і возах, а які були запряжені воли. Деякі люди везли свої річи на тачках, инші несли їх в руках. Були жінки з на-пів нагими дїтьми; деякі з них плакали, загубивши серед метушні свої дїти.

Можна було побачити ранених, старців і хорих, яких несли їх свояки. Дївчата з деяких родин несли свої черевики у жошиках, маючи на ногах деревляні, які носять в тих околицях. Тут можна було побачити мущину, утїкаючого в балевім строю, там знова жінку в нічнім одягу і з патинками на ногах.

Сильний дощ причиняв ся ще до збільшеня нужди серед збігців. Піші збігці скорше поступали ніж ті, що їхали, бо сї мусїли кождих десять ярдів чекати пів години з причини великого натовпу. По шістьох годинах труду товпа, з якою находив ся також кореспондент, зробила всього шість миль дороги серед дощу і сильного холодного вітру, який кождого пронибав аж до кости.

Переправивши ся через ріку Таліямєнто, збігці прибули до села Порденоне, де не могли дістати анї що їсти анї не мали де переспати ся. Доперва якийсь пастух забрав кореспондента і деяких збігців до свого дому, віддаленого від села яких три милї. На другий день рано можна було дістати лише чорну касу. Не можна було купити анї хліба, анї яєць, а ще меньше масла. По довгім шуканю найдено кілька табличок чоколяди. За одну малу табличку чоколяди плачено 75 цнт., а за одну штуку біскіту 25 цнт.

Літаки довозили Італійцям поживу.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 2. падолиста. — Одна самітна італійська патруля зістала відтята на горі Неро війсками Макензена від головної армії ген. Кадорни. Через три днї держала ся вона проти неприятеля і піддала ся лише з причини браку амуніції.

Через ті три днї італійські летуни, кружляючи з нараженем власного житя серед граду німецьких куль понад становища, скидали з гори хліб і иншу поживу хоробрій патрулї.

Було богато инших случаїв, що канонїри, коли забракло коний, самі тягнули своїми руками гармати цїлими милями, щоби лише не віддати їх в руки неприятеля.

—o—

Анґлійський і французький президент кабінету удали ся до Риму.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПАРИЖ, 4. падолиста.—**Ллойд Джордж, анґлійський премієр, прибув вчера вечером до Парижа. Разом з Пенлевом, премієром французького кабінету, має відїхати нині до Риму.**

ЛОНДОН, 4. падолиста. — **Премієр Ллойд Джордж виїхав з Лондону до Італії в товаристві високих військових достойників.**

В його товаристві находять ся: ґен. Смотс, бувший командант в пол. Африці; ґен. Робертсон, гол. шеф воєнної кватири; ґен. Моріс, гол. директор департаменту воєнних операцій; ґен. Вілсон, член гол. штабу, і другі.

—o—

Японія не може вислати своїх війск до Европи.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПРИСТАНЬ НАД ТИХИМ ОКЕАНОМ, 1. падолиста. — Барон Танстаро Меґата, голова японської фінансової комісії, яка тут прибула, заявив нині, **що є річию неможливою для Японії слати армію на поміч аліянтам на европейський терен війни.**

„Коли би помимо фізичної неможливости Японія остаточно зробила надлюдські зусиля щодо висилки війск до Европи і коли би її сили скоро вичерпали ся, —запитав він — **то хто тоді буде боронити сходу, коли би Німеччина вийшла з війни побідно?**

„Хоч ми не вислали війск до Европи, — сказав він — ми помагаємо в инший спосіб. Наша фльота служить справі союзників на Середземнім мори і на Індійськім океані, а наші торговельні кораблї є до услуг аліянтів. Японські кораблї в дійсности обіймили весь транспорт між Европою і Азією".

Барон Меґата заявив, що велике віддалене і стан сибірської зелїзниці стоять на перешкоді в посиланю війск до Росі,

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 20, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
To United States:
$2.50 per year
$1.25 per 6 months
$1.00 per 4 months
To Jersey City and to foreign countries:
$3.25 per year
$1.75 per 6 months
$1.00 per 3 months

Single copy 3 cents.

ПЕРЕДПЛАТА:
в Зучених Державах:
на рік $2.50
на пів року $1.25
на 4 місяці $1.00
В місті Jersey City і за границю:
на рік $3.25
на пів року $1.75
на 3 місяці $1.00

Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї мониґ-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висилани замовлення належить долучити мониґ-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

З біжучої хвилї.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Кореспондент „Русскаго Слова" (виходить в Москві) мав розмову з премієром українського кабінету, В. Винниченком, і питав його, як уложать ся політичні відносини між Московщиною і Україною, коли би переговори не вдали ся. На сей запит премієр Винниченко заявив:

Український нарід стане перед Московщиною так, як перед нею стоїть тепер фінляндський нарід, а далї не є виключена можливість навіть горожанської війни між українським і московським народом.

Коментуючи повисші слова, згадане „Русское Слово", в числї з 16. серпня, питає:

Чи ми (Москалї) будемо ждати, аж вожд української армії, Петлюра, витягне свій меч, щоби піддержати ультимат київського правительства? Чи не можна ще той меч Петлюри відобрати і сховати? Бо як Винниченко кинув свої слова не на вітер, то чи не було би зле з нашої сторони своїми руками творити окреме українське військо і формувати українські полки?

Телеґрама з 1. падолиста б. р. вказує, що Петроград пішпов за вказівками московських „кадетів", витягаючи свій меч проти Києва...

Канадійський „Український Голос" (ч. 44, з 31. жовтня) доносить за староквацвими ґазетами:

На засїданю Малої Ради 2. вересня в Києві голова зборів, Михайло Грушевський, повідомив зібраних, що на його імя переведено із Ню Йорку через „Меканік Метал Банк" 100.000 карбованців. Гроші сї зібрані були американськими Українцями, виселенцями з Галичини, Буковини та прифронтових місцевостий Росії.

Комітет Центральної Ради доручив сї гроші ґенеральному секретарятови, щоб він вжив їх по призначеню.

Повисша вістка потверджує заповнене нюарського банку „Федерал Трост Компані", що 100.000 карбованців, висланих Українською Радою в Америцї на руки президента Української Центральної Ради, проф. Мих. Грушевського, зістали доручені.

Однак, здасть ся з причини неможливої комунікації між Росією й Америкою, урядового потвердженя про доручене 100.000 карбованців Українська Рада в Америцї ще не одержала.

Пресловутний професор В. Лютославский в ч. 157-мім шікаґовського „Дзєнїка Звйонзкового" (з 1-го падолиста 1917) пише:

Московська держава сама розпадаєть ся — тратить Фінляндію, Польщу, Україну, Кавказ, утратить певно й Сибір. Нема отже з ким воювати дальше. Польща урядить ся у себе по польськи, а Москалї по свому рядити будуть своїм краєм. Вкоротцї покажеть ся, з ким будуть близше тримати Русини.

П. Лютославский пише, що не знає, з ким Українцї будуть тримати, чи з Поляками чи з Москалями. П. Лютославский може й знає, але не хотїв написати. Він знає дуже добре, скільки то Українцї натерпли ся від Поляків не лише за часів панованя колишних польських королїв, але й за часів панованя польської шляхти в Галичинї, де Українцї після конституції мали мати рівні права з народом польським.

Відси якраз походить і сумнїв п. Лютославского, чи український нарід схоче тримати з Поляками, чи з Москалями.

УКРАЇНА В ДЕРЖАВНІМ БУДЖЕТІ РОСІЇ.

(Після М. С-ка в роменській „Нашій Спілцї" ч. 33).

У фінансовім житю Росії Україна відіграла найважнїйшу ролю. З України російське правительство побирало величезні податки (річно 315,815.733 карбованців), з чого на Україну повертала назад дуже мала найка.

Цифри з 1887-го року подають, що державні видатки на Україну були такі:

	Карбованців
1) Армія і фльота	33,331.000
2) Державні довги, фнанси і т. п.	14,504.000
3) Судівництво цивільне і військове	4,343.000
4) Адміністрація, висші державні установи і т. п.	10,145.000
5) Духовенство	2,645.000
6) Народна просьвіта	5,311.00
7) Почта і телеґраф	2,109.000
8) Зелїзничі шляхи й инші дороги	6,779.000
9) Господарська політика (переважно допомога капіталїзмови)	11,232.000
10) Медицина (на шпиталї то що)	510.000
11) Межова частина і т. п.	528.000
Разом	81,437.000

Нехай кождий уважно подивить ся на повисші цифри та подумає, чи богато тих гроший ішло на користь народови. Адже можна ще приняти корисними видатки на межову частину, на медицину, на зелїзничі та инші шляхи, на почту і телеґраф та на народну просьвіту. А всї ті видатки, взявши разом виносять лише 18 копійок на той карбованець (рубель), що витрачувало ся на Україні ніби на добро народу. Хибаж видатки, які йшли на духовенство, приносили добро народови? А коли ще взяти на увагу й се, що школу на Україні заводжено не длятого, щоб просьвіщати нарід, але щоби його затуманювати, бо в тій школї вчили не нашою рідною, українською, але московською мовою — тодї вийде, що на користь українського народу російське правительство не видавало навіть 10% з того, що забирало яко податок з України. Оттака то була ошіка.

Ну, а деж інша друга половина гроший, яка вже ніяк не повертала ся на Україну?

Щоби довідати ся правду, треба глянути на той городок, де засїдали російські міністри та де радили ся з царями, „як правити Україною", та де збирали ся капіталїсти, з якими міністри держали руку, котрим не жалували гроший давати, мовляв, „на благо отечественной промышленности"... Отсей центр, отся петербурська ґубернїя пожерла за 15 років (від початку 1900 до кінця 1914 року) всьо то, що сама дала до державного скарбу та ще 3.000.000.000 карбованців надвишки. Кождого року значить пожирала крім своїх гроший ще 234.201.000 карбованців, зложених иншими ґубернїями. А се якраз виходить, що всї гроші, які не додавано на Україну (227,378.733 карбованців) пожирала власне отся петербурська ґубернїя, а ще 7.000.000 рублїв річно українського гроша попадали в кишенях когось иншого.

Сказано: не без добрих людий на сьвітї. Давала петербурська ґубернїя 10% податку до державного скарбу, а з державного скарбу побирала 22%.

Отже ми бачимо, в якій прислузї Україна була для Росії з фінансового боку. Треба ще сказати, що Україна протягом останних 15 лїт (від 1900 до 1915) що року давала дохід державному скарбови, себто давала до державного скарбу більше ніж скарб витрачував на неї. Ну, а що було би з російським скарбом, коли би Росія протягом 15 лїт була жила без України? Значить, коли би Україна була до російського державного скарбу нїчого не платила і нїчого не діставала. Було би те, що скарб в 1900 роцї замісць 170,845.000 карбованців приходу був би мав лише 19,915.000 карбованців. А вже від 1901 до 1908 року в скарбі було би що року по 47,576.000 карбованців недобору; від 1904 до 1907 року було би що року по 41,008.000 карбованців недобору; від 1908 до 1913 року замісць 308,564.000 карбованців було би лише 34,857.000 карбованців річного приходу, а в 1914-тім роцї замісць 10,883.000 карбованців приходу, було би 170,361.000 карбованців недобору.

Коли розглядати доходи з України в буджетї Росії після років, то виявить ся, що Україна рівномірно дає дохід до державного скарбу. Не було й разу, щоби Україна „підвела" скарб. А се показує, що Україна забезпечує не лише себе, але й Росію на случай якої недостачі в державній касї, коли трафить ся десь-там голод, недорід, або ще яке нещастє. А що Україна дає постійний дохід, то з того доходу користав російський уряд не лише підчас чорного року в Росії, але таки що року. До чого се вело? А до тогосамого, до чого отся сама централїстична фінансово-економічна політика довела московський „центральний чорноземний район". Тут давнїйше родило краєщє, богатїйший був край, а тому московське правительство як доньло ся, то і давай тягнути податки з року на рік і то не маленькі! Мовляв, добре, що є з чого тягнути! І оттак дотягнули ся до того, що господарство там підупало, народний добробут знищив ся, настали неврожаї та майже постійний голод.

До тогосамого вели й Україну. Тесаме робить Франція зі своїми окраїнами: всьо стягає до центра. Але Франциєм з окраїн можуть мати втїху хоч з того, що воно йде на добро французького народу. А яку втїху може мати український нарід? За наші гроші затуманювали наш мозок, принижували нашу культуру, нищили мову, а коли довели до повної темноти, коли оставили без одної школи, без одної ґазети, без одної книжки, писаної рідною мовою, то тодї ще посьміли насьміхати ся. І коли нарід прокинув ся, так захотїв уже сам собі порядки встановити, сам своїми грішми розпоряджати в автономній Українї. І треба нам ще до вимоґів демократичної републики додати слово: федеративна. Бо лише через союз автономних країв ми дібємо ся того ладу, коли один нарід не буде визискувати другого, а всї зокрема будуть розвивати ся на користь собі та иншим народам.

Сей коротенький переказ многим уже поясне, чому Українцї не пристають на куценьку автономію, яку нам хочуть дати, а домагають ся широкої автономії, щоби самі наші вибрані люди могли розпоряджати тими грішми, що вийдуть до краєвої казни, або по нашому: до краєвої скарбницї.

Тільки широка автономія України в складі федеративної Росії забезпечить нам красну будучність.

КРОВАВІ ПОДІЇ У КИЄВІ.

Київ стурбований надзвичайно дикими і безглуздними подіями, які стали ся вечером 8. серпня на київськім вокзалї (двірци) і на Пост-Волинськім. Жертвами сих подій стали коло 16 салдатів полку гетьмана Богдана Хмельницького, кілька салдатів кірасірського полку і 5 до 7 сторонних осіб.

З приводу сих ганебних подій 9. серпня було скликано засїданє комітету Центральної Ради.

Першим виступає з докладом про розстріл козаків полку Богдана Хмельницького член ґенерального військового комітету поручник Левицький, який разом з лїкарем Сивошапкою робив в сій справі слїдство.

З тих матеріялів, які він добув, як від салдатів-Українцїв, так і від зовсїм приватних людий, які добровільно приходили і сьвідчили про ті-чи инші подробиці, — події проходили так.

Перший і другий ешалони полку імени Богдана Хмельницького було погружено (заладовано) до 3 год. дня. За сей час стоянки на стації Київ І. товаровий до 9 год. вечера у козаків Богданівського полку помічав ся дуже гарний настрій. Коло вагонів зібралась компанія родичів, знайомих; чулась гармонія, пісні. Є сьвідки, які кажуть, що коли поїзд з першим ешалоном рушив, то Богданівцї дали кілька вистрілів в повітре, але другі сьвідки підтверджують, що сього не було. Сей факт невстановлений. Коли він і був, то не викликав нїяких инших вистрілів. Не було також нїяких вистрілів коло стації пасажирської, повз яку проходив поїзд. Тільки аж коло мосту, що за пасажирською стацією, невідомо ким було зроблено з початку один, а потім кілька вистрілів до ешалону. Далї більш десятка вистрілів було зроблено з Кадетської Роші. Але перший ешалон не стріляв і спокійно дійшов до стації Пост-Волинський і був пропущений далї.

Колиж через пів-години проїздив другий ешалон, то по нїм почали стріляти з усїх боків.

Ріжні сьвідки показують, що були вистріли з гори, з Соломенки, з Жилинської і Степанївської улиць і від нових будівель, що проти пасажирської стації. Богато сьвідків кажуть, що кулї лїтали також через стацію. Останні показаня підтверджують ся дїрками на вагонах, які стоять повз лїнію зелїзницї.

Колиж другий ешалон вийшов в поле, то його почали острілювати з боку Кадетської Роші.

Один сьвідок розказує, що чув, як кірасір хвалив ся, що він випустив дві пачки патронів по Богданівцях.

Коли перед семафором стації Пост-Волинського поїзд затримали, то виявило ся, що в нїм трох убитих і шість поранених. Підчас сеї стоянки всї козаки потроху заспокоїли ся і дехто навіть заснув. Але несподївано вмить почули ся вистріли з гори. З ешалону стали відстрілювати ся. Завязала ся перестрілка. По ешалону почали стріляти з кулеметів.

Богданівцї почали кричати, що се непорозуміне, що вони здають ся.

Кірасіри почали кричати: „Кидайте зброю і виходьте — ми вам покажем вільну Вкраїну!" Причім, як показують майже всї сьвідки, кірасіри били Богданівців прикладами (кольбами), а одного офіцира поранили штиком (багнетом).

Як виясниле дізнанє, серед кірасірів є тільки 3 легко поранених, тодї як серед Богданівців тільки убитих 16; щож до поранених то скількість їх не вияснена, бо богато розбігло ся з ешалону підчас розстрілу.

Далї Левицький переказує показаня кількох сьвідків (сторожа з зелїзницї, одного еврея і инш.), які вказують, що для ешалона була зроблена засїдка.

Один кірасір розказав, як він з товаришами видерли з рук у одного Богданівця рушницю, а потім убили його прикладами.

Селянка з Поста-Волинського розказала, як на її очах два кірасіри, вгледївши, як один салдат вилазив на городї з картофлями, прибігли до нього і зарубали шаблями.

На запитанє т. Шрага, хто розпоряджав ся визвати на Пост-Волинський ескадрон кірасірів, Левицький відповідає, що не знає, хто якраз се зробив, але відомо, що прийшов приказ з Києва.

На запитанє т. Зільберфарба, що робили підчас розстрілу козаків офіцири кірасірів, Левицький приводить показаня одної жінки, яка розказувала, що офіцири кірасірів командували стрільбою, і що стріляти з кулемета почали по команді офіцира.

З додатковим докладом виступив прапорщик Величко. Зі слів його виясняєть ся, що київська війська вчера, на чолї з ґен. Циковичем та иншими офіцирами Росіянами, заздалегідь розставила кірасірів і донських козаків навмисне длятого, щоб розброїти Богданівців та заарештувати їх.

Один сьвідок, заявляє Величко, чув розмову Циковича з офіцирами-донцями та офіцирами з одної школи прапорщиків, причім Цицович сказав, що по його плянї треба Богданівців погрузити в вагони, вивезти з ешалонами до Поста-Волинського і там порозброювати їх.

Член комітету Центральної Ради, О. Гермайзе, котрий пішки ходив до самого Поста-Волинського здовж зелїзницї і розпитував людий і самих кірасірів про те, що скоїлось в ночи, також робить повідомлене. Гермайзе з т. Фуцевичем, чули, як в гуртї кірасірів вела-ся завзята противукраїнська аґітація, і один з кірасірів казав, що „Центральну Раду треба розігнати, і ми се зуміємо зробити".

Гермайзе з товаришем пійшли до того кірасіра і спитали його, як він зветь ся, але той ні назвати себе не схотів, ні до команданта не пійшов, як від нього домагав ся Гермайзе, а пійшов до своїх кірасірів. Тудиж пійшов і Гермайзе з товаришем. Там зустріли їх дуже ворожо, і навіть ротмістр Девлет-Гільдев уперто не хотїв покликати згаданого кірасіра і поводив ся з Гермайзем дуже нечемно. Взагалї кірасіри ведуть погромну аґітацію проти всього українського народу і один з них при т. Гермайзе сказав, що „мы всегда хахловъ стрѣляли и будемъ стрѣлять".

По тих відомостих, які зібрав т. Гермайзе, кірасіри на Пості-Волинськім з початку стали ображати і бити офіцирів-Українцїв, а потім без всякого приводу з боку Богданівцїв, по приказу ротмістра Дмітрієва почали їх розстрілювати з двох кулеметів. Потім добивали поранених прикладами і навіть проколювали в спину шаблями.

Ґенеральний секретар Садовський, а потім П. Левицький переказують свої враженя про те, як на вокзалї ведеть ся слїдство.

Слїдство розпочало ся по наказу головного начальника військового округа, п. Оберучева.

Але слїдчі військові власти, яких викликали для розслїдженя „бунта", не знайшли фактів, які вказували б на бунт, і через те відмовили ся вести слїдство, хоч на се настоював Оберучев. Виясниле ся, що офіцирів Богданівського полку на стації Пост-Волинський було заарештовано незаконно. Се і примусило знову розпочати слїдство на нових основах.

Між иншим, підчас розмов на вокзалї виясниле ся, що наказ про арештоване офіцирів Богданівського полку видав сам Оберучев.

Поза чергою виступає з заявою ґенеральний секретар по військових справах С. Петлюра. Він каже, що п. Оберучев рапком 9. серпня надіслав до головнокомандуючого південно-західного фронту телеграму, в якій повідомляє, що козаки полку Богдана Хмельницького збунтували ся, але їх усмирили кірасіри.

Зі свого боку С. Петлюра повідомив головнокомандуючого про криваві подїї и просив прислати слїдчу комісію. Головнокомандуючий відповів, що слїдча комісія буде призначена і вніде зараз же до Києва.

В склад слїдчої комісії призначено двох представників від ставки (кватири) і до сеї комісії повинні ввійти два представники від Центральної Ради і ґенеральний секретар по судових справах Садовський.

Після заяви С. Петлюри розпочали ся дебати (розмови), які мали надзвичайно острий характер.

Перший виступає т. Солтан. Промовець висловлює своє обурене щодо подій на вокзалї і вказує на незрозуміду одночбічність розпоряджень військової власти. Особливу увагу він звертає на те, що деякі ґазети неправдиво осьвітили подїї.

Далї він в імени фракції соціялїстів-революціонерів пропонує резолюцію, в якій для заспокоєня населеня жадає висилки з Києва полків донських козаків і кірасірського, а також усуненя полковника Оберучева з посади начальника київського військового округа.

Крижановський (н. с.) каже, що тепер утворив ся такий лад, що гарне співжите з донцями і кірасірами не можливе. Їх треба вивезти з Києва. Оберучева я знаю добре, яко політичного діяча, і дуже його поважаю, але разом з тим визнаю, що для адміністративної дїяльности він не підходящий. Крижановський приєднуєть ся до резолюції соціялїстів-революціонерів.

Далї виступає т. Сухових (р. с.-р.). Він каже, що всї ті матеріяли, які тут передали пор. Левицький і другі, не можуть дати цїлковитого розуміня подій, але всеж таки вони настільки гарно осьвітлюють справу, що можна сказати з певностию: перед нами наслїдки „підпольної" провокаційної роботи темних сил. Коли ми хочемо припинити сю роботу, ми повинні скласти з членів комітету Центральної Ради комісію, яка розслїдувалаб докладно сю справу; а тодї вже, маючи ясні і точні відомости, виносити якісь резолюції. Також треба підождати з судом дїяльности п. Оберучева до того часу, поки слїдча комісія не представить певних відомостий.

Я — каже далї Сухових — стверджую, що вся минула дїяльність сього чоловіка сама за себе говорить. Також треба підождати з висилкою козаків і кірасірів. Хиба ми можемо бути певними, що другий полк, хоч би він був і український, не став би на перешкодї революції, коли ми так легковажно почнемо обвинувачувати їх.

Т. Доротов (с.-д.) каже, що подїї на вокзалї стали ся через провокацію. Київ завжди був чорносотенним городом, і ми, демократія і українська і инша винні в тому, що тепер чорна сотня має силу.

Нам треба тїснїйше здвигнути ряди демократії, не поділяючись на національности, і в сім буде застава нашої побіди. Визначив, що у нас завжди бракувало єдности, ми повинні шукати причини сумних подій в нас самих, а не обвинувачувати одного чоловіка.

В кінци своєї промови Доротов висловлює обурене до тих ґазет, які поміщують непровірені чутки щодо українського питаня і сим натровлюють одну частину населеня на другу.

Запевне, що соціялїстичні ґазети сього не роблять, а „Кіевская Мысль", яку тут всї згадували, є ґазета несоціялїстична.

Після того, як висловилось ще кілька промовців, збори приступають до голосованя резолюцій.

Більшостию голосів ухвалюють ся з деякими змінами резолюція соціялїстів-революціонерів.

Резолюція. Комітет Української Центральної Ради, обміркувавши подїї, котрі виникли у Києві 8. серпня, підчас виїзду частини полку імени Богдана Хмельницького на фронт, стверджує:

1) Що дальше посиланє на фронт полку імени Богдана Хмельницького, а також взагалї перебуванє його в сей час на фронтї, представляєть ся цїлком неможливим з огляду на той настрій обуреня, котрий цїлком натурально запанував у згаданім полку після розстрілу його ешалонів 8. серпня.

2) Що інтереси революції вимагають негайної українізації всїх ґарнізонів на Українї.

3) Що дїяльність начальника київського військового округа полковника Оберучева, з огляду на його небажане, через вороже відношенє до справи українізації війська, працювати в контакті і згоді з Українською Центральною Радою, та його нетактовні розпорядженя вже не перший раз викликають у Києві серіозні заворушеня серед місцевого населеня та війска.

4) Що такий характер дїяльности полковника Оберучева не дає нїякого забезпечення спокою в київськім військовім окрузї і зокрема у Києві на далї.

З огляду на се комітет Центральної Ради ухвалює зажадати від російського військового міністра та від инших російських військових властий по приналежности:

а) аби негайно було припинено дальшу висилку на фронт полку імени Богдана Хмельницького до його цїлковитого заспокоєня, а також повернено той ешалон полку, котрий уже вийшов;

б) аби в інтересах революції і спокою краю було негайно виведено з Києва кірасірів і донцїв та замїщено їх складенни з місцевої людности частями, в порозуміню з Центральною Радою;

в) аби полковника Оберучева було негайно усунено з посади начальника київського округа і нового начальника округа було призначено в порозуміню з Українською Центральною Радою.

Комітет Української Центральної Ради стверджує, що тільки негайне сповнене сих жадань може внести повне заспокоєне в українські військові маси та запобігти захищеню справи оборони українським військом України і Росії.

Сю резолюцію комітет Української Центральної Ради ухвалює передати належним російським властям по телеграфу строчно.

Слідча комісія. В кінци засіданя була вибрана слідча комісія, в яку крім членів Центральної Ради повинні війти чотири члени київських громадських організацій. В комісію були вибрані від Малої Ради тт. Сухових, Доротов, М. Порш, Ковальський, Біглаков, Панченко і Марцинюк.

Кілька поранених козаків Богданівського полку самарської роти і кірасірів було відправлено з Посту-Волинського в Київ, у шпиталь ч. 5.

Вчера голова ради військових депутатів Таск розпитував їх про події на лінії Київ-Пост-Волинський.

Рядовий полку Богдана Хмельницького Ригор Гнатюк посьвідчив:

„На Києві II-му наші стріляли салютами в гору. Набоїв нам не видали, але в декого було їх по кілька штук. Коли проїздили через стацію Київ I-ший (коло моста), я почув вистріли в наш поїзд. З нашого вагону нїхто не стріляв. Їдучи на стацію Пост-Волинський, ми спинили суд, щоб висадити ранених і вбитих. В сей час наш поїзд оточили кірасіри і вистрілили залпом (сальвою) у двері, вимагаючи, щоби ми здали зброю. З нашого вагону і тут нїхто не стріляв. Тут мене поранено в ногу. Коли ми здали зброю, в нас ще стріляли кірасіри".

Унтер-офіцир полку Богдана Хмельницького Андрій Кривошенко показав: „На Києві II. з нашого ешалону стріляли салютами. Під мостом за Києвом I-шим в наш поїзд стріляли з засідки. У Посту-Волинського у нас знову стріляли і вимагали, щоб ми вийшли з вагону без зброї. Коли я вийшов, то кірасір ударив мене прикладом в плече".

Рядовий полку Богдана Хмельницького Потоцький, розповів таке: „Я був коло коний в останнім вагоні. Серед наших було богато пяних. На Києві II-гім наші стріляли в гору. Коло моста Києва I-го з нашого поїзду хтось вистрілив, у відповідь на що кірасіри почали стріляти. На Пості-Волинськім в нас стріляли кірасіри. Тут кірасіри викинули мене з вагона і я розбив ся".

Унтер-офіцир кірасірського полку Г. Павленко посьвідчив:

„Нас викликали на Пост-Волинський і приказали обезброїти Богданівців. Ми оточили вагони, направили штики на відчинені двері, почали вимагати, щоб здали нам зброю. Ще поки ми не оточували вагонів, звідти чула ся поодинока стрілба. Колиж оточили вагони, дехто з Богданівців почав викидати з вагонів зброю, а инші стріляли. Тоді ми відступили і ще до того, як ми почали стріляти, я стояв спиною до поїзду, й мене поранено було кулею в бедро".

Рядовий кірасірського полку Попов підтвердив попереднє посьвідчене й заявив: „Поранено мене зараз же, як ми оточили вагони, вистрілами Богданівців".

Рядовий полку Богдана Хмельницького Рінько повідомив: „На Києві I-шім наші не стріляли. На Пості-Волинськім кірасіри почали стріляти, а після сього вимагали від нас, аби ми здали зброю, що ми й виконали. Коли я виходив з вагону, один кірасір сильно вдарив мене прикладом у спину. Серед нас були пяні".

Рядовий запасного піхотного полку (з Самари) Вовк і Німий посьвідчили: „На Києві II-гім серед Українців були пяні, які й стріляли в гору. На Києві I-шім за мостом, наш поїзд обстріляли. Хто перший почав стріляти, ми не знаємо. На Пості-Волинськім поїзд знову обстріляли; не знаємо також, хто тут стріляв. Мене, рядового Німого, поранено через стінку вагону в ногу, а мене, рядового Вовка, поранено у ногу, коли я був в гурті розброєних, коли ми стояли коло чугунки (льокомотиви).

Від генерального секретаря по військових справах. Доводжу до відомости населеня, що з приводу подій, звязаних з відїздом 8. серпня на фронт ешалонів українського козачого імени гетьмана Богдана Хмельницького полку, мною вжито всїх засобів, аби виявити на сьвіт всю правду про сї події. З мого наказу переводить ся слїдство членами генерального комітету і членами всеукраїнської Ради військових депутатів з участию також членів української фракції військових депутатів київського округа.

В звязку з сими сумними подіями я звернув ся через представника генерального комітету до головнокомандуючого південно західним фронтом з просьбою призначити спеціяльне військове слїдство за участию військових членів Центральної Ради. Така слїдча комісія призначена і приступає до діла. Правда буде вияснена і виновні в смерти невинних людий будуть покарані, як закон велить. В найблизшім часї наслїдки слїдства в межах можливого будуть подані до відомости громадянства. Повідомляючи про се населене, а також Українців-вояків, як на фронті, так і в тилу, закликаю їх до спокою і порядку.

Хай всї схвильовані подіями будуть певні, що вжито всїх засобів, аби встановити правду і потягти до суду винуватців. Отже заховаймо особливо в сей страшний час, коли нашій Україні загрожує страшна небезпека від зовнїшного ворога, належний спокій, і не будемо піддаватись впливови окремих тяжких подій.

Ген. секр. по військових справах

С. Петлюра.

(„Н. В.")

РОДИМЦІ!

ВАШИМ ОБОВЯЗКОМ Є ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ І ПОШИРЯТИ МІЖ ЗНАКОМИМИ СВОЮ РІДНУ ГАЗЕТУ НА ЧУЖИНІ — „СВОБОДУ".

В РОСІЇ

„Росія не має гадки покидати війни, але вона є знищена економічно", заявив премієр Керенський.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОГРАД, 1. падолиста. — З причини поголосок, які дійшли до Петрограду, що за границею ширить ся переконане неначе би Росія в дійсности вже покинула війну, премієр Керенський представив нині точний стан держави в розмові з кореспондентом „Зединеної Преси". **Він заявив, що Росія є знищена з причини довгої боротьби, але було би сьмішним говорити, що держава війну покинула.**

Премієр згадував про часи, коли Росія вела боротьбу сама, без помочи, яку діставала Франція від Анґлії, а тепер від Злучених Держав. Він заявив, що говорив що поміч для Росії є конечна і що вона мала право її домагати ся. Премієр взивав, щоби Злучені Держави дали поміч у формі гроший і военних матеріялів, і взивав сьвіт, щоби не тратив довіря в російську революцію.

Росія, заявив Керенський, брала велику участь у війні. А хто говорить, що вона її вже нині покинула, мусить мати коротку память.

„Росія борола ся без перестанку від самого початку — заявив він. — **Вона виратувала Францію і Анґлію від нещастя на самім початку війни. Вона є нині знищена через боротьбу і має право домагати ся, щоби алїянти переймили тягар на свої плечі.**

„Подорожні, які повернули з Анґлії або з котрої иншої держави до Америки, говорять, що вправдї не урядове, але загальне переконане серед народу панує, що Росія вдійсности вже покинула війну", пояснено премієрови.

„Чи Росія вже покинула війну? — повторив Керенський і засьміяв ся. — **Се є сьмішне питане** — відповів він. — **Росія бере величезну участь у війні. Треба лише пригадати собі історію. Росія розпочала війну задля алїянтів. Підчас коли вона борола ся, то Анґлія доперва приготовляла ся, а Злучені Держави лише приглядали ся.**

„Росія несла на початку на собі весь тягар, ратуючи Анґлію і Францію. Люди, котрі кажуть, що вона нині війну вже покинула, мають слабу память. Ми боремо ся від початку і жадаємо, щоби алїянти перебрали тепер на себе найбільшу частину тягару з наших плечий.

„Під теперішну пору ставить в Росії загальна опінія часто питане: **„Де находить ся тепер велика анґлійська фльота, що фльота німецька може випливати собі з Балтійського моря?"**

„Росія є знищена. Але вона борола ся о 1½ року довше ніж Анґлія".

„Чи могла би бути американська армія уживточна для Росії?", запитано премієра.

„Посилати її сюди, було би річию неможливою — заявив Керенський. — **Се є справа транспорту. Перешкоди є за великі".**

„Коли Злучені Держави не можуть післати військ, що було би найбільше уживточне, чим вони могли би помогти Росії?", було слїдуюче питане.

„Обува, шкіри, зелїзо і — додав з натиском Керенський — **гроші".**

Президент Керенський звернув відтак увагу на факт, що Росія вела доси боротьбу сама своїми власними силами.

„Росія борола ся сама, борола ся сама" — сказав він. — **Франції помагала Анґлія від самого початку, а тепер прийшла їй на поміч Америка".**

Відтак поставлено до премієра запит, як маєть ся справа зі станом карности серед населеня і війска. Він відповів:

„Маси є економічно знищені. Здизорганізоване державного житя впливає на душевний настрій народу. Нарід сумнїваєть ся в сповнене своїх надій".

„Яка є з російської революції наука для сьвітової демократії?" запитано.

„Науку — відповів Керенський — треба доперва винайти. Не треба тратити довіря в російську революцію, бо се не є революція політична, але також економічна і революція подій. Нїхто не має права попадати в зневіру. Треба літ, щоби революція принесла успіх. У Франції, якої величина рівнаєть ся заледви тром російським губерніям, треба було пять років для революції, щоби вона вповні розвинула ся".

На питане, чого Керенський надїєть ся від установчих зборів, він сказав:

„Установчими зборами розпічнеть ся новий уступ в історії революції. Їх голос буде найбільше рішаючим чинником для будучности Росії".

„Яка будучність жде Росію по війні?" запитано.

„Нїхто не може змалювати дійсного образу будучности — відповів Керенський. — Зовсїм природно, що чоловік, котрий дійсно любить свій край, буде надїяти ся добрих річий, але се є погляд, з яким одні можуть, а другі не схочуть згодити ся".

Президент Керенський сидїв блїдий і поважний при кінци стола у колишній приватній канцелярії царя в Зимовій палаті і, вичисляючи точки, ударяв по столї пальцями. Мав на собі брунатний мундур, без окрас, тїсно запинаний. Президент показував велике умучене з подорожи на фронт і з безнастанних авдієнцій.

Проф. Мілюков критикує прихильників мира.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОГРАД, 2. падолиста. — Проф. Павло Мілюков, бувший міністер для заграничних справ і провідник кадетів, критикував в острий спосіб на засїданю парляменту мирову програму салд. і роб. депутатів, які домагають ся не лише мира без здобутків і відшкодовань, але також розоруженя і инших крайно радикальних постанов.

Він заявив, що намір роб. і салд. депутатів щодо висланя Скобелева, бувшого міністра праці, до Парижа на конференцію алїянтів є нерозумний, тимбільше, що мирова програма депутатів стоїть в суперечности з ідеями, які висловив російський міністер для загр. справ, Терещенко.

Ж. Камбон, ген. секретар французького міністерства загр. справ, заявив недавно, що алїянти не позволять Скобелеву брати участь в конференції в Парижи.

Проф. Мілюков представив програму салд. і роб. депутатів, що вона є в части мрією, а в части в інтересї Німеччини. Така заява викликала серед радикальних послів голосні протести, почім бесїдник змінив свою увагу, кажучи, що без сумнїву сї ідеї були предложені особами, які не розуміли їх значіня. Дальше заявив він, що жадання депутатів, які дано яко інструкції Скобелеву, дасть ся подїлити на три катеґорії:

1. Жаданя загалом мирового характеру, на які й він годить ся.

2. Жаданя, які є відбиткою ідей Стокгольму або Голяндії, з котрими він не годить ся.

3. Домаганя, які є ідеями виключно роб. і салд. депутатів, котрих не можна навіть брати під дискусію.

Після його гадки сї жаданя були диктовані Німцями.

Скобелев проти Терещенка.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОГРАД, 2. падолиста. — **Революційна демократія відмовить ся від висланя своїх представників на конференцію алїянтів в Парижи, коли російське правительство буде наставати, щоби міністер заграничних справ Терещенко був членом сеї делеґації.**

Скобелев, вибраний революційними елементами на делеґата до Парижа, відбув нині нараду з президентом Керенським, якому він заявив, що революційна демократія зовсїм не може згодити ся з поглядами Терещенка. Він заявив, що демократія відтягнеть ся від співучасти, коли делеґація буде їхати під проводом Терещенка. Премієр Керенський мав відповісти, що після його переконаня співучасть демократії є конче потрібна.

Кабінет стараєть ся винайти дорогу з трудного положеня. В урядових кругах панує переконане, що замісць Терещенка поїде хтось инший.

Російське правительство покидає гадку перенесеня свого осїдку до Москви.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВАШІНҐТОН, 2. падолиста. — **Російське провізорично правительство постановило боронити Петрограду до останної хвилї і покинуло під теперішну пору гадку про перенесене свого осїдку до Москви.**

Телеґрами, які нині тут надійшли, доносять, що комітет оборони Петрограду прийшов до переконаня, що з причини критичного положеня держави правительство повинно позістати в Петрограді так довго, доки столиці не буде грозити від Німців безпосередна небезпека.

Установчі збори, як сього надїють ся, будуть скликані до Петрограду.

Видано новий приказ в справі арештованя Николая Леніна.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОГРАД, 2. падолиста. — **Міністерство справедливости видало новий наказ в справі арештованя Николая Леніна, аґітатора за миром.**

Після донесеня „Русскої Волї" центральний комітет большевиків візвав був їх, щоби не робили демонстрації в означеним дни. Демонстрація не відбула ся. Козацькі патрулї в Петрограді подвоєні.

—o—

Фінляндці плянують проголошене независимости Фінляндії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 2. падолиста. — **Новий крок в справі независимости Фінляндії зроблено, предкладаючи нині у фінським сенатї законопроект, після котрого се тїло мало би вибрати президента фінської республики.**

НА МОРИ:

Анґлійці затопили 12 німецьких кораблїв в Катеґатї.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 3. падолиста. — **Адміралїція доносить про побіду на мори над німецькою ескадрою в Катеґатї, вузкім проливі Північного моря між Норвеґією а Данією.**

Один німецький кружляк і 11 патрульних лодок затоплено.

64 німецьких моряків виратувано і взято в полон.

Вже вийшов з друку

КАЛЕНДАР

У. Н. СОЮЗА

НА 1918-тий РІК.

Цїна разом з пересилкою 50 центів.

Гроші і замовленя посилайте на адресу:

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ХТО ХОЧЕ ПРОЧИТАТИ?

Чи хотїли би Ви лїпше жити? Чи хотїли би Ви лекше працювати? Заробляти більше гроший? НЕ ВЖЕЖ ШО ТАКІ

Всї ті Ваші бажаня сповнять ся, як Ви будете знати анґлійський язик. Подивіть на своїх знакомих, говорячих по анґлійськи, як їм все є доступне. Вони читають анґлійські ґазети, ходять до театрів, беруть ся до торговлї і все понимають. **Чи Ви не хотїли би стати такими?** Коли Ви слабо або і зовсїм не знаєте анґлійської мови, то не марнуйте анї хвилї часу, а таки сьогодня напишіть до нас лист і залучіть 10 центів грішми або маркамі, а ми вишлемо Вам пробну книжку і покажемо Вам як ми ґарантуємо вивчити Вас в трох місяцях говорити, читати і писати по анґлійськи за незначайно малою оплатою. Учащати до сеї школи зайшло. Ми учимо заочно. Лекції висилаємо почтою до всїх країв Америки. Тисячі людий покинули цю школу і тепер вони дякують нам. Те саме зробите і Ви. — Адресуйте:

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
525 W. 47th St., New York City.

ЗА ВСЕ БЕЗПЛАТНЕ

що відчиняє Ваше здоровлє мусите заплатити смертию.

Коли терпите на ослїплене нервів, жолудка і нирок, загальне ослїплене, безсонність, пріте в носи з причини надмірного уживаня напоїв і їди, то наш найновійший винахід

JUVITO TABLETS

зладжений з найлїпших і цїлющих ростин з ріжних частий сьвіта, дасть Вам скору і певну поміч. 126-36 38-40

Вишлїть нині $1.00 на одну або $5.00 на 6 місяців, а коли хочете посилку обезпечити залучіть 10 цнт. більше.

Пишіть на адресу:

JUVITO LABORATORY,
South Hill Branch 25,
PITTSBURGH, PA.

Увага: На жадане вишлемо пробку даром.

СЕНЗАЦІЙНЕ ВІДКРИТЕ.

Славний Ростинний Чай отця Мозінґера помагає тисячам недужим.

ПЕВНИЙ І ЗДОРОВИЙ ДОМАШНИЙ ЛІК.

Ся знаменита мішанина листя, кори, корінїв, цьвітів, перия, ягід, росляя і зіля, поправляє здоровлє в природний спосіб. Нами з усїх нїй мінеральних анї аптичних — лише чисті і здорові ростинні домішки.

Ми могли би писати цїлі сторони, розказуючи про відзискане здоровлє тисячами недужих людий. Славний Ростинний Чай отця Мозінґера повинні уживати старі і молоді для забезпеченя здоровля. Сей Чай усуває отруєнє, держить тїло в чистоті і недопускає ширі виникати; бо такого чистителя крови ще не було. Він є помічний проти ревматизму, бо змішує зупуби і нирки. Проти запору, нестравности, непрацьовитости жолудка, вишлїть $1.00 на пять місяців вистарчаючу пачку сего старомодного чаю, який можете приладити давним способом у своїй хатї. Коли Ваш сусїд не згадає Вам ще про сей чай, то ми вишлемо даром пробку, щоби Ви могли переконати ся про його чудові прикмети. Замовляючи дозірну пачку, пишіть готівку, марки або мoні-ордер.

MOLLINGER MEDICINE CO.,
32 Mollinger Bldg.
14 East Park Way (N. S.)
Pittsburgh, Pa.

130-131

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA",

83 Grand St. Jersey City, N. J

ВИНАХІДНИКИ

500

тисяч адресів фабрикантів, купців і КАПІТАЛІСТІВ з Америки і з Канади маємо тощо в своїх руках і є до розпорядимости всїм українським **ВИНАХІДНИКАМ.** Може знайдете між тими адресами кого, хто би занимав ся Вашим винаходом і кого хотїв би вирозвити або КУПИТИ? **ВИНАХІДНИКИ!** Чи опатентовались вже свої винаходи, може Вам винаходи є в опатентованю, може хочете одержати Вам винахід **ОПАТЕНТОВАТИ?** Зголошуйте ся сейчас письменно до нашого Бюра, позвши Ню Йорк місто міжнове, фабричне і промислове, повинно бути найлїпшим кістом до **ПРОДАЖИ ПАТЕНТУ.** Наша фіяла знаходить ся також під Barrister Bldg., **WASHINGTON, D. C.**

ЦІЛКОМ ДАРОМ висилаємо пункти відносні винаходів „що винаходити" і „як патентовати" для тих, що тепер хочуть щось винайти. 68в—

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICE,

256 Broadway, (S.) New York, N. Y.

New River Coal Co.

ПОТРЕБУЄ 25 МАЙНЕРІВ З РОДИНАМИ.

Маємо поміщене для 25 добрих українських родин.

Хто має охоту до праці може там заробити $100.00 до $125.00 кождих два тижні.

Вугас високе від три і пів до пять стіп. Церква, школа і гля для товариства в місци. Компанїйні штори є незалежні. С добра нагода купити дім на сплати. Майни є положені в области двох зелїзниць, які дають змогу виробити кождий день. Голосіть ся або вишлїть сейчас на адресу: 3Ів-45

Mr. C. P. ANDERSON, McDorald, W. Va.

МОЖЕ НЕ ПОДОБАЄТЬ СЯ Українцеви дещо в „Свободї", то тоді не треба прилюдно ганьбити своєї ґазети, бо вона своя; зате добре написати до редакції, що осьто менї те а те не подобаєть ся, а рівночасно треба подбати про зріст ґазети. Коли „Свобода" буде мати богато передплатників, тоді знайде і найлїпших робітників, які вдоволять усїх читачів. І тому треба конечно приєднувати нових передплатників „Свободї".

МОЖЕТЕ БУТИ ВИЛІЧЕНІ!

Прийдіть до мене - Я приверну Вам здоровлє

Я МАЮ НАЙЛЇПШІ ЕЛЕКТРИЧНІ ПРИЛАДИ, ЯКІ УЖИВАЮ ДО ВСІХ НЕДУГ X-RAYA (ЕЛЕКТРИЧНІ) РОЗСЛІДИ.

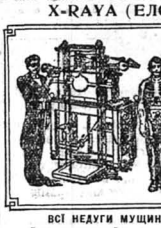

Я є найстарший християнський медик спеціяліст в Пітсбурґ, Па.; 37 лїт практикував успішно, лїчучи тисячі недужих людий.

Я СКАЖУ Вам, чи можете бути вилїчені або нї, без здогадів, і помочу Вам тоді, коли другі молоді або непрактичні лїкарі Вас завели.

Я УЖИВАЮ лише найлїпші і найцїннїйші зіки при лїченю моїх пацієнтів.

Я МАЮ свій власний департамент з медикалями і лябораторію, які є найлїпші для недужих людий.

Ви здивуєтесь, коли побачите як скоро Ви можете бути вилїчені. Одна візита упевнить Вас про моє знанє і вдоволить Вас, через що я осягаю успіхи в короткім часї. 103—

ВСЇ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН УСПІШНО ЛЇЧИТЬ СЯ.

Говорить по українськи. — Низькі цїни. — Оглядини і порада даром.

Год. офісові: від 9. рано до 8. веч. В нед. від 10. до 2. в полудне.

Prof. Doctor B. F. MULLIN Specialist 411 — 4th AVENUE

Напроти почти. **PITTSBURGH, PA**

Заки порадите ся лїкаря, пишіть по мій циркулярр—даром для недужих.

ДЕНТИСТ

Dr. EMIL EICHEL (зі Львова)

49½—1st Ave., (cor. 3rd St.) NEW YORK, N. Y.

Виробляє зуби з золота 22 каратового, які виглядають як Ваші власні, вальомбує зіпсовані зуби і вириває зовсїм без болю. Робота чиста і ґарантована а так дешево, що оплатить ся Вам і здалека приїхати. Години офісові від 10. рано до 9. вечером (крім пятниці), в недїлю від 10. рано до 2. пополудни. 121—

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ ТІ МОЖНА НАЙТИ.

І вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR **Dr. ALDEN** 717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.

В недїлї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддасте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Вам ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впровадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпіня і усунуть всякі мелевности.

Довгі лїта практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Поможе тадуженє. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне заступоване найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь вирівені, то значить ся до МЕНЕ і переконайте ся як: успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослїплене нервів, болї в крижах, втратуту памяти, біте серца, слабість нирок, вадливість, приголене, болї голови, дрож, тремтя, ослїплене членів тїла; болики, скірні викиди, катар, печ в горло, болї жолудка і в крижах, болї горла, горячку, сапір, ревматичні болї, пряпц? Сї як і другі недуги є першою прикмою яка може навести шкоду Вашому здоровлю.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я помочу Вам в скорім часї. Я лїчу саму причину недуги а її симптоми уступають скоро. Памятайте, що порада є совсїм безплатна — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лїкарської. Зволїйте в небесценне. 77-89

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

НЕДУЖІ ЛЮДИ

НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ СЕЙЧАС!

зі всякими хронїчними, нервовими і скомплікованими недугами, які потребують опіки лїкаря-спеціялїста.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ

ТАМ ДЕ ТІ НАЛЕЖИТЬ НАЙТИ

і вверніть ся сейчас на дорогу до здоровля.

Години офісові: від 9-ої рано до 4-ої попол.; від 6-ої до 8-ої веч.; в недїлї від 10-ої до 2-ої в полудне.

Користайте в моєї розмірної практики работу, через много лїта лїкарського досьвіту. Я примінюю найбільше знані методи з найновійшими і всьми пішими електро-медичними приладами при лїченю хронїчних і нервових недуг.

ПОРАДА ЗОВСЇМ ДАРОМ.

Прийдіть поговорити зі мною особисто—і коли я зможу помочи Вам, то я Вам се скажу. Я є спеціялїст хронїчних і нервових недуг і лїчу найновійшими і найбільше науковими методами. Я переводжу грунтовно фізичні і лябораторні розслїди кождої недуги. Мое лїченє оказалось успішне в многих упорчивих недугах, які другі не осягнули. Я ґарантував сотки людий від операційного стола через моє вчасне лїченє і пораду. Навідайтесь до мене сейчас, коли Ви потребуєте лїчитись. Зволїйте є небесценне. 103-130

мени 42-ою **DR. LEWIS, 749 Sixth Ave.** New York City
143-ою ул.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Засуджено 26 соціялістів за замах проти військового закона.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Федеральний суд в Су Фолс, Савт Дакота, засудив 26 соціялістів-Німців на 1 до 4 літ арешту за конспіроване проти військового закона. Крім того на засуджених наложено гривну в сумі від 300 до 1.000 долярів. Август Фрідріх, який уважають за провідника цілого замаху, дістав 5 літ арешту і має заплатити 1.000 долярів гривни. Засуджені будуть відбувати кару у федеральній вязниці в Левенворт, Канзас.

Литовці протестують проти побору чужинців до армії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Литовський Робітничий Поступовий Клюб в Елізабет, Н. Дж., вислав до президента Вілсона і конгресмета Кепстіка резолюцію, протестуючи проти побирання чужинців до військової служби. „Такі чужинці — говорить ся в резолюції — не мають ані права ані привілеїв голосувати або вибирати законодавців, і се є примусове наложене відвічальности і пожертвовани на чужинців, не давши їм прав ані привілеїв".

Американський генерал каже, що війна ще продовжить ся може 7 літ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Генерал-майор Леонард Вуд, командант 89-дивізії, заявив, що війна з Німеччиною може тягнути ся аж до 1924 року. „Після моєї думки — сказав генерал, будучи в місцевости Салина, Канзас, — війна ще буде тягнути ся від трох до сім літ. Америка має виконати найтяжшу задачу, яку вона колинебудь мала".

Брак молока в Шікаго.

Місто Шікаго, Ілл., одержує лише 15% молока, з цілого числа 1,250,000 кварт — тоді, як се було доси. 16,000 фармерів не хочуть дати молока за встановлену ціну 3 доляри за 100 фунтів, жадаючи 3 доляри і 42 центи.

В Гобокен замкнено 270 салунів.

З цілого числа 338 салунів, які є в Гобокен, Н. Дж., 270 замкнено в суботу рано і не будуть отворені аж по війні. Крім того майже 100 салунів замкнено у Вігокен, Н. Дж. Розпоряджене в тій справі наспіло від федеральних властий.

Кріза на кабарети у Філядельфії.

Товариство дрібних доставців лікерів у Філядельфії, Па., розпочало сильну кампанію проти кабаретів по місцевих салунах і готелях. Сподівають ся, що почавши від 1-го грудня б. р., у Філядельфії не буде нюдного кабарету.

Звінчали ся у 67-ім році житя.

Орльо Кулей і Варвара Дуль, обоє числять по 67 літ житя, звінчали ся перед судією Карлсоном в Каділак, Міш.

Мущини в армії, а женщини провадять свою роботу.

В стейті Кентоки, в місцевости Каліфорнія, зайшла велика зміна в міськім суспільнім житю. Всі мущини вступили до війска, а їх місця заняли женщини. Женщини є занині тепер у всіх галузях праці: жнуть збіже, розносять почту, рубають дрова і працюють яко зелізничі урядники.

Розправа проти трамваєвої компанії „Конектікут".

Дня 3. грудня в Гартфорд, Конн., відбудеть ся судова розправа і слідство проти трамваєвої компанії „Коннектікут" з причини, що компанія побирає 6 центів за їзду трамваєм.

Вплив війни на вінчання і уродини.

Війна дала ся відчути Ню Йоркови, де статистика вінчань і уродин постійно спадає в долину. У вересни 1916 року в Ню Йорку звінчало ся 4.706 пар, а у вересни 1917 року лише 3.925.

В вересни 1916 року народило ся в Ню Йорку 10.997 дітий, а в вересни 1917 року 10.968 дітий.

Нова погоня властий за торговцями живим товаром в Ню Йорку.

Міські власти в Ню Йорку відкрили нову шайку торговців живим товаром. Доси вдало ся арештувати лише одного члена шайки, Моріса Валека, одчак є надія, що небавом вилапають ся і прочих, яких число — як догадують ся — має виносити що найменше 25. Ті торговці мають бути останками великої організації „Сема Педлера", якого минувшого року арештовано в Ню Йорку і посаджено на 20 літ до криминалу.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛІЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 літ. Не лічимо нічого иншого. Уживаємо найлішних способів лічення в сьвіті. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рівнуо лічить ся без операції і болю. Ревматизм і всі недуги крови і нервів, без згляду ни старі і тяжкі, скоро лічить ся при можливо найменших видатках. 104—

І подумайте над сим! Ні один доляр заплати, ам Ви зістанете вилічені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В неділі від 10. до 1.

(Близько 75-ої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT. 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

Мущини!

Чому маєте вести клопітливе житє, коли Ваша кров є „заражена"?

ЗАВДАЙТЕ СОБІ САМІ СЕ ПИТАНЄ.

Признаки хронічних і нервових недуг. Ці доглядливости при занедбаню, кінчать ся звичайно загальним зчервпанєм сил, деколи божевілєм і смертию:

1. Ужучені? 2. Пригноблені? 3. Заворота голови? 4. Злісні? 5. Болі голови? 6. Брак волі? 7. Слабе травленє? 8. Слаба память? 9. Короткий віддих? 10. Боязнь? 11. Резиґнація? 12. Безсонність? 13. Знесуване? 14. Дрожі? 15. Всякі пототи? 16. Рани і виходи сверпі? 17. Затемнене в очах? 18. Прилиди? 19. Відчуване знемоги горячими перестрахами? 20. Дрожанє нервів? 21. Гази жолудка? 22. Бите серце? 23. Слаба циркуляція крови? 24. Зимно і знечулений рук і ніг? 25. Недостаточна і забарлена мочі? 26. Болі в уцах і ослабленє долішних частий тіла? 27. Катар? 28. Напружене? 29. Слабость нирок і мітура? 30. Як і всі инші мужеські терпіня?

Мущини у всіх хороствах житя терплять від нервовиї недуг, многих ослаблень тіла і крови, тому Ви не повинні боятись, щоби не поспитати ся відвідати свого експерта і спеціяліста мужеських недуг.

Чому мій офіс є переповнений? Коли ся мої методи лічення не були благородні, безплатні, поступові і найновійші, а не зиг'ли инші тяжитись цілковитим довірєм людий з Шікаго, як се виказує моя широка і стадо зростаюча практика. А більшість мущин, котрі приходять до мене, є післані мущинами, котрих я лічив на подібні слабости. Ви можете сьміло віддатись моїй курациї.

ЖОНАТІ МУЩИНИ: Др. Годгенса порада буде для Вас цінною. Ви можете вернути до дому в старім краю цілкий від недуг і слабости. Приходіть і поговоріть по приятельськи. Се буде Вашим правим кроком і **НІЧОГО ВАС НЕ КОШТУЄ.** Много з моїх пацієнтів приїзджає з далекої дороги задля моєї спеціяльної курациї. 125—

DR. I. W. HODGENS

35 South Dearborn St., corner Monroe Street, 2nd floor, Crilly Building, Room 208 and 209 CHICAGO, ILL.

Осідок шайки находить ся у західній части гори міста. Із деяких слів щойно арештованого Валека можна догадувати ся, що шайка має під своєю контролею около 150 молодих дівчат, які працюють по готелях. Їх праця полягає головно в тім, що при всякій нагоді заманюють на своє лоно готелевих гостий, аби при тій нагоді обрабувати їх. При помочи сих „вправлених" дівчат шайка рекрутує все більше і більше число молодих дівчат, яких продає по таній ціні своїм гостям. Торговлею занимають ся головно галицькі і російські жидки. Є надія, що власти знова прочистять їх ряди.

Італійці бють учительку, яка зневажила італійську армію.

Кількасот осіб, між ними й малі діти з публичної школи МекКінлея, на розі улиць 7-ої і Факторі в Нюарку, Н. Дж., напали на панну Джесу Бош учительку історії, коли вона опускала школу, йдучи домів. Членами товпи були всі Італійці, обурені на учительку за її вислів у школі щодо военної невдачі Італійців над рікою Ізонцо. Італійці почали обкидати учительку камінем, і вона певно не була би вийшла жива, коли би на її щастє не надіхав був один чоловік на моторщикли, який при помочи двох поліцменів урятував учительку з рук розярвеної товпи.

Діти кажуть, що учителька неприємно висловила ся про відворот італійської армії і так їх трактувала, як Німці ґрактують італійських жовнірів. Учителька заперечує, кажучи, що при нагоді італійського відвороту вона ілюструвала лише хиби, які повстають наслідком незгоди.

В Ню Йорку арештовано преславну злодійку; числить 77 літ житя.

Детектив Фінн заарештував на 33-тій улиці і 6-тій евени 77-літну Маделіну Вінфлер-Беклер. На поліції виявило ся, що вона є найбільше знаною з Злучених Державах, яко кишенькова злодійка. Заарештовано її в хвили, як вона напала на одну молоду женщину, хотячи відібрати від неї ручний пулярес з грішми.

Нюйоркська поліція має про неї дуже добрі відомости. Вона приїхала до Злучених Держав з Німеччини ще в 1872 році, числячи тоді 32 роки. Через цілих 45 літ свого побуту в Америці вона занимала ся злодійством. Сьвідчать про се поліційні протоколи в ріжних містах Злучених Держав. Зараз першого року по приїзді заарештовано її в Шікаго під закидом крадїжи. З тоїсамої причини заарештовано її минувшого року в Ню Йорку, однак судія Мульхін, уважаючи на її старий вік, пустив її безкарно. Думав також, що вона поправить ся. Та їй сприяло щастє так, що тепер буде судити її знова судія Мульхін. Він заявив, що старій злодійці вже більше не простить.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Катеринославщина хоче злуки з Києвом.

Московські ґазети з першої половини серпня доносять, що катеринославська комісія, яка займаєть ся зорґанізованєм областної ґубернської управи, по горячій дискусії рішила влучити Катеринославщину до київського правительства.

Земські управи в Катеринославщині ведуть енерґічну роботу в справі українізації школи.

Найенерґічнійше взяла ся до сеї справи новомосковська земська управа. Вона орґанізує курси української мови і українознавства.

Сподівають ся, що з початком шкільного року 1917—1918 в цілій Катеринославщині в школах буде заведена українська мова.

Вільне козацтво на Україні.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Міністер внутрішних справ України приготовляє проект зорґанізувати на Україні вільне козацтво (народну міліцію).

Справа Бесарабії.

На особливих нарадах представників суспільних орґанізацій і політичних партій в Кишиневі 3. серпня рішено домагати ся для Бесарабії політично-територіяльної автономії з рівними правами для всіх національностий, жиючих з Бесарабії, котрої границі творять Прут і Дністер.

Полк імени гетьмана Івана Мазепи.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

В Саратові зорґанізовано український полк, який приняв назву імени гетьмана Івана Мазепи. Командантом полку є капітан Войнаковський.

Вибори в Києві.

В Києві перепроваджено нові вибори до міської ради. На 120 місць одержали: соціялістичний бльок — 44 радних; бльок українських соціялістів — 25; чорносотенці 18; кадети 10; большевики 7; Поляки 6; Жиди буржуї 5; Жиди соціялісти 1; польські соціялісти 1.

Змагання української соціял-демократії в Австрії.

Українська соціял-демократична партія в Австрії постановила добити ся самостійного представительства партії на стокгольмській конференції.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Вибори в Канаді відбудуть ся 19. грудня.

Державні вибори в Канаді відбудуть ся 19. грудня б. р. Зільфрід Лоріер буде проводити ліберальною опозицією і кампанії.

Робітник іменований досмертним членом пруської палати панів.

З Амстердаму доносять на основі одержаних вістий з Берлина, що Адам Стеґервальд, генеральний секретар християнської торговельної юнії, зістав іменований досмертним членом пруської палати панів. Се є перший случай, що представникови зорґанізованого робітництва в Німеччині отворили ся двері до палати панів найбільшої німецької провінції.

Норвеґія висилає нікель до Німеччини.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Фабрика ніклю в Кристіянії (Норвеґія) має достарчати Німеччині 100 тон ніклю місячно. Вивіз ніклю з Норвеґії до Німеччини був на неозначений час здержаний. Нікель є потрібний Німеччині при виробі торпед.

Ворожі чужинці в Лондоні.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Лондонська „Пел Мел Ґазет" доносить, що в самім Лондоні є майже 10.000 ворожих чужинців. Правительство зарядило, що ворожі чужинці мають або сповняти роботу, яка має велику вартість для держави, або мають бути інтерновані.

Мормони мусять служити при війску в Англії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 5, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Міський поліційний судія в Лондоні рішив, що ординований священик мормонської церкви не є правильним священиком і мусить служити в армії.

16 місяців арешту за замах на бувшого президента Арґентини.

Суд в Буенос Айрес (Арґентина) засудив на 16 місяців арешту якогось Мандрінія, який 16. липня 1916 року виконав був невдалий замах на житє тодішного президента арґентинської республики, д-ра Вікторіна де ля Пляца. Короткий термін кари оправдують тим, що Мандріні вже відсидів рік в арешті, очікуючи розправи.

Читайте українські книжки і ґазети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

ВСЯЧИНА.

Скелети з перед 2.000 літ.

Лондонська „Кронікл" доносить, що в місци, де тому 2.000 літ засипано Помпею, винайдено чотири людські скелети, в тіїсамій позиції, в якій їх присипало підчас катастрофи.

По двох скелетах пізнати, що жертви, чоловік і жінка, походили із шляхотської родини, бо й окружене подобає, що господарі дому були богаті люди.

Скелет чоловіка знайдено в лежачій поставі. Коло нього стоїть скелет жінки. Знайдено також золоті кульчики і два золоті перстені. Перстені найдено таки на пальцях.

Третий скелет є з якогось молодця, а четвертий з дозрілого мущини. Сей останний мав на пальци зелізний перстень.

Новий лік на рани.

Кількох лікарів у Бостоні, Массачусетс (в Злучених Державах), винайшли новий сильнійший лік-сировицю на рани. Се сировиця ріжнить ся від старої тим, що виробляють її з крови звичайних здорових ньвірят.

Пес повернув до дому за 8 місяців.

Біл Бігерстаф в Оскода, Міш., (Злучені Держави) має пса, якого спеціяльно уживає при ловах на лиси. Пес деколи не був дома цілий тиждень і гнав за лисом, аж доки не зловив. Зловивши, пес повертав назад домів вже разом з лисом.

В січни 1917 року Біл вибрав ся на лови лисів, а разом з ним пійшов і пес. Побачивши лиса, пес пустив ся за ним на вздогони. Минуло вісім місяців, а пес до дому не вертав зя. Біл вже стратив надію на його поворот. Аж одного дня вечером приходить пес до дому. На шиї несе привязану картку, на якій було написано, що якийсь чоловік в Ґренд Мерей (250 миль від Оскоди) зиратував пса від голодової смерти.

АКРОН, ОГАЙО. ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

ПАРОХІЯ СОШЕСТВІЯ СВ. ДУХА

— відбуде —

ГОРЖЕСТВЕННЕ ПОСЬВЯЧЕНЄ ЦЕРКОВНОГО ДЗВОНА

в неділю, 11. падолиста 1917 р.

о 10-тій годині рано.

Ми такі щасливі возьмуть участь богато товариств і братств. Також запрошуємо і православних Українців, щоби взяли участь в тім великім сьвяті а попослухи відбуде ся

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

з цовій гали на 88 Іст Войріс, ріг Мамі.

Приходіть на сей баль усі як один, щоб не забракло ані одного на сім бали, бо гала велика і відповідна до танців. Кождий, хто прийде, навеселить ся доволі і не пожалує часу і труду.

Початок балю о 2-ій годині пополудни. Вступ для мущин 35 цент., женщинам вступ вільний.

131 КОМІТЕТ ПАРОХІЯЛЬНИЙ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Заходом Укр. Тов. „Січ", від. 282 У. Н. Союза є Сиракюз, Н. Й.

відуде ся

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ дня 10. падолиста 1917 р.

в гали П. О. Дей, Вест Фает ул., ріг Сант Геддес улиці, Сиракюз, Н. Й.

Початок о годині 5-ій вечером.

Вступ від мущин 25 цент. для женщин вступ вільний.

На сей баль запрошуємо всіх Українців і Українок зі Сиракюз і з околиці. До танців буде приграватн першорядна музика. Також буде пиво і другі сьвіжі нерізкливі напитки і смачна перекуска. Прийдіть всі з не розчаруєте. Чистий дохід призначений на будову Укр. Нар. Дому в Сиракюз, Н. Й.

131-32 БАЛЕВИЙ КОМІТЕТ.

ПОЗІР НА ПІСТ І СЬВЯТА!

Небувала новість в Америці.

Виробляю правдивий старокраєвий пахучий олій з конопельного сїмя. Хто хоче собі замовити, нехай напише до мене а коли не хоче сам писати, най подасть се кому-небудь свому просерникови а він певно замовить.

Позаяк маю малий запас сїмя, то хто хоче мати на піст і сьвята, нехай зараз замовить, бо пізнійше запас вичерпає ся.

Кварта олію коштує $1.60, ½ кварта 85 цент., ¼ кварта 45 цент.

Висилаю також квашену капусту в бочівках по 10 ґальонів, квашена на старокраєвий спосіб, дуже добра, бочівка 10 ґальонів коштує $3.75.

Замовлени враз з грішми шлять на адресу: 131вс154

D. PRUCHNICKI CO.,

120 S. Heald St., Wilmington, Del.

Агентів на продаж до розпродажи пошукую.

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сій рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх сьвояків, приятелів або товаришів.—Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось дошів Вам, де ідо добре робота.—Коли потребуєте аґентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросериї, готелях або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дивоцтителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на місце.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли хочете купити чи обміняти машинне з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обміняти з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

ШТОР ВИРОБІВ ВУДЖЕНИН, добре вироблений, з позволенєм міського заряду здоровля, електрична машинерія, первородне ураджене, в найлішних зносинах з Українцями, Словаками і Поляками в Ню Йорку, задля недуги до продажи. Обіцяє дешеві помешкання. Засіб на складі вартости $400.00. Тиждневий приход понад $500.00. Цікавила проба дозволена. По поясненя голоситись: 129-131

BUSINESS EXCHANGE,
76 East 7th St., New York, N. Y.

В дуже важній справі пошукую **ДМИТРА БОГДАНА** з села Звинач і **АНДРІЯ ЛУЧИКА** з села Крещатика, пов. Заставна, Буковина. Мають перебувати в Дітройт, Міш. Хто подасть їх адресу, дістане $2.00 нагороди; або вони самі нехай голосять ся на адресу: 129-31

TYMOFIY STASIUK,
Flanders Farms, Walled Lake, Mich.

Задля недуги, батько і мати пошукують свого сина **ІВАНА ГУСКУ** з села Бабінці, пов. Борщів. Перед роком переїхав в Миннеаполіс, Мінн. Хто б о нім знав або він сам, зволить ласкаво голосить ся на адресу: 130-32

PETER HUSKA,
614 Literary Road, Cleveland, O.

ПОТРІБНО ДО ДРУКАРНІ доброго десера — сейчас. Добра платня, 48 годин роботи тижнево. Референції конечні. Голосить ся зараз на адресу: 130-33

NARODNE SLOVO,
110 Ella St., McKees Rocks, Pa.

Пошукую брата **ЯЦКА МИКУЛЯКА** і сестру **МАРІЮ ДЕМЯНЧУК** з села Соківці, пов. Бучач. Хто би о них знав або вони самі, зволять голосить ся на адресу: 130-32

EUFROZYNA DEMANCHUK,
115 Manchester Ave., N. F.,
Detroit, Mich.

Пошукую **МИКОЛУ ДМИТРИКА** з села Колодіїв, пов. Станиславів. Переїхав в Толдо на Вест Оденд ул. Хто подасть його адресу, дістане $10.00 нагороди. Голосить ся на адресу: 131-33

PROKIP DMYTRYKA,
312 Park St., Toledo, Ohio.

ПОТРІБНО КОРЕСПОНДЕНТА в українській і польській мові. Стале занятє, дві години денної праці. Голосить: 31

CORRESPONDENT,
c/o Svoboda,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Пошукую **МИХАЙЛА МАЧАКА** з села Криворузи горішні, пов. Товмач. Хто подасть його адресу, дістане $20.00 нагороди. Голосить на адресу: 131-33

MICHAEL OWYZYK,
43 Menin St., Philadelphia, Pa.

ЖЕНЩИНИ! Прийшліть 10 ц. (грішми) а дістанете річ, котра принесе Вам за доляра користи. Кожда женщина повинна се мати. 131-33

HUB NOVELTY COMPANY,
BOX 252, DOVER, N. J.

ВИШЛІТЬ ЗАПИТ на одноцентовій почтівці а дістанете усі подробиці, як стати властителем дому в новій місцевости, будиная недалеко великих фабрик, даючих працю тисячам мущин і жінок. Вільні тікети на зелізницю з Ню Йорку. Пишіть:

M. BROOKS, Room 610,
45 W. 23th St., New York, N. Y.

МИКОЛА ІЛЬКОВИЧ, син Йосифа і Гандзі, який в 1901-ім році виїхав з Америки до Анґлії і там перебуває доси, розпуск когось зі своєї родини, яка колись мешкала в Валтон, Па., Лігай Ко. Голосити ся на адресу: 130-31

NICHOLAS ILKOVICH,
P. O. Vr. Box. 12457,
Baff. C. Comp. 10—Alexander Palace,
LONDON—ENGLAND.

ДАРОМ КОЖДОМУ

вишлемо книжку **ШТУКА ПОДОБАТИ СЯ МОЛОДИМ ХЛОПЦЯМ І ДІВЧАТАМ** і богато других красших штук і каталоґ, 4 цент. з пересилкою. 128-32

ROMA STARKOWSKI,
1328 N. Lincoln St., Chicago, Ill.

ЧИТАЙТЕ! Вишлемо кождому ілюстрований КАТАЛЬОҐ, ріжних річий, як годинників, дальнобійців, перстенів, музичних інструментів, рекордів, біжників, образків, каленьників, чоренників, ситрів і т. д. Залучіть 5 цент. марку на пересилку. Адреса: 62-XII-31-17

AMERICAN SALES CO.,
1926 Huron St. near Robey, Dep. 5,
CHICAGO, ILL.

Анна Фіялек, ПРАКТИЧНА АКУШЕРКА,

ДИПЛЬОМОВАНА В КРАКОВІ, УДІЛЯЄ БЕЗПЛАТНО ПОРАДИ ВХОДЯЧІ В ОБСЯГ ПОЛОЖНИЦТВА, ПОРОДИ ПЕРЕВОДИТЬ ДУЖЕ СТАРАННО. 131-43

184 AVE. A, NEW YORK CITY.

межи 11-ою а 12-ою улицею.

ПОДЯКА.

Складаю сердечну подяку Ки. Урядови У. Н. Союза за виплачене мені посмертного по моїм мужу, бл. п. Ізидорі Дзиґон, чл. 13-го відділу У. Н. Союзу Ватерзвіл. Най Бог благословить нашу дорогу організацію усім гарадом.

Ефросина Дзиґон.

ЧИ ВИ Є НЕДУЖІ?

ПРИЙДІТЬ ВИЛІЧИТИ СЯ

Коли маєте яку нову або застарілу недугу, то не занехайте прибути до мене. Мій клич: **Скоре лічене і уміркована заплата.**

Наслідком успішної довголітної практики і задля уживаня найновійших і признаних наукових метод, я обіцяю Вам в кождім часі можливо найлішні успіхи.

КОЛИ ТЕРПИТЕ

хронічні болі голови, заворот голови, привиди, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болі в карку і хребті, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні клопоти, недоганя жолудка і кишок, невральгічні болі, виступи на язику і горячка. — Прийдіть до мене. 116-128

Порада зовсім ДАРОМ. Прийдіть нині, — Не відкладайте.

Dr. HANNON, СПЕЦІЯЛІСТ 146 East 14th Street, Напроти Tammany Hall NEW YORK CITY

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділі і признані сьвята: від 10. до 2. в полуд. лише.

Знамените предложенє.

Доктор Слон, звісний Х-Рей спеціяліст поручає свою лікарську услугу кождій недужій людині, лише тому, щоби всі ті, котрі були лічені слепу, могли покористуватись сим знаменитим предложенєм.

НЕ ПЛАТІТЬ ЗА БЕЗУСПІШНЕ ЛІЧЕНЄ.

В моїм офісі находить ся всі конечні модерні, наукові приряди для докладного розслїдженя і лічення всіх застарілих недуг. Моїм заданєм є лічити кожду недужу людину, а одна вінта уменшить Вас об сім. Не ждіть як Ваш лікар покине Вас і пише Вас до мене, а зголосіть ся самі.

СПЕЦІЯЛЬНЕ ПОВІДОМЛЕНЄ.

Я хочу, щоби Ви відносились до мене з довірєм; я хочу, щоби Ви відвідали мене і розказали свої клопоти у своїй власній мові. Памятайте, що я не є звичайним лікарем, але я є спеціяліст в довголітнім практиці, а лічено тамним лікарем, що є спеціяліст в довголітнім практиці, а лічено тамних недуг як Ваша, недуги яку другі покинули лічити. Чим довше Ви би так робити, як і другі, одним не можу. Я не хочу ані одного цента ваш, а не дожала Вам що я можу зробити. Не тратите тратити часу від Вашої праці а спосіб мого Я маю знамениті машини для лічення кождої недуги, які Вас певно задивують. Коли Ви зголосите, то я заявлю Вам особисто, в цінї, щоби при помочи Х-Рей, можаю Вашу лікну недугу, коли другі її не лічили. Ви будете змушені прийти пізнійше, то чому-ж би не тепер?

ПОРАДА І ПРИНЯТЄ ДАРОМ.

Говорить ся Вашою мовою. **PROF. DOCTOR SLOAN** Напротив Кауфман Берс скверу.

SPECIALIST 408 SIXTH AVENUE. PITTSBURGH, PA.

Години приняти: Щодня від 9-ої рано до 8-ої вечер., в неділі від 9.30 рано до 1-ої пополудне.

ПРОТОКОЛ

з XIV. головної конвенції Українського Народного Союза, відбувшої ся в днях 22-го до 27-го жовтня 1917 р., в „Harrisburg Board of Trade Hall“, 112-114 Market St., Harrisburg, Pa.

(Дальше).

„	*290. Яків Семенків, делеґат від. 320	1
„	*291. Василь Калина, делеґат від. 23	1
„	292. Николай Романів	1
„	295. Якуб Цмайло Кульчицький	1
„	301. Кирило Січевський	1
„	*315. Стефан Гладкий, делеґат від. 334	1
„	316. Михайло Яцула	2
„	318. Мелянїя Кравчишин	1
„	320. Яків Семенків	1
„	321. Іван Федак	1
„	324. Григорій Григорчук	1
„	330. Ілія Конїкевич	1
„	334. Стефан Гладкий	1
„	336. Василь Волянський	1
„	338. Франко Янковський	1
„	339. Іван Жмутин	1
„	347. Григорій Пипюк	1
„	*349. Іван Когут, делеґат від. 7	1
„	350. Іван Каштанюк	1
„	*351. Дмитро Жук, делеґат від. 127	1
„	355. Іван Кульчицький Колодчак	1
„	357. Андрей Возьний	1
„	363. Іван Базів	1
„	*364. Антін Онисик, делеґат від. 70	1
„	365. Семен Конотопський	1
„	367. Василь Дуда	1
„	369. Яків Грабар	1
„	370. Стефан Костів	1
„	371. Іван Тарновський	1
„	379. Михайло Клим	1
„	384. Стефан Маркусь	1
„	388. Іван Білїнський Мількович	1
„	*391. Константин Кирчів, делеґат від. 70	1
„	396. Ілія Слободзянек	1

Дмитро Капітула, предсідатель 1
Марія Білик, містопредсідателька 1
Іван Ваверчак, містопредсідатель 1
Михайло Угорчак, секретар рекордовий 1
Семен Ядловський, секретар фінансовий 1
Алексій Шарпонь, касієр 1
Осип Стеткевич, редактор „Свободи“ 1
Андрій Савка, завідатель „Свободи“ 1
Василь Левчик, контрольор 1
Юліян Павчак, контрольор 1
Николай Рослович, контрольор 1
Іван Глова, радний 1
Андрій Стефанович, радний 1
Василь Гришко, радний 1
Николай Ваверчак, радний 1
Йосиф Сенчина, радний 1
Стефан Мельник, радний 1
о. В. Сполітакевич, предс. „Пр. Комісії“ 1
Дмитро Андрейко, секр. „Пр. Комісії“ 1

(Увага: Відділи, означені зьвіздкою (*), не висилали делеґатів, а своє заступництво передали иншим делеґатам відділів У. Н. Союза).

Гаррісбурґ, Па., 22. жовтня 1917.

Йосиф Лівач, предс.
Михаїл Рудий, секретар.
Пилип Щуцький, член комісії.
Константин Стадник, член комісії.
Николай Романів, член комісії.

Дел. о. Хомяк в обороні п. Струтинської інтерпелює екзекутивний комітет У. Н. Союза, на якій підставі він усунув її з делеґатства від. 125-го.

В тій справі забрав голос редактор „Свободи“, п. Стеткевич, і заявив, що уневажнене гол. екз. комітетом п. Струтинської з делеґатства потвердила також Верифікаційна Комісія, а коли о. Хомякови не вистарчає децизія тих двох урядових тіл, то він готов, коли конвенція на се згодить ся, відчитати в тій справі одно цікаве письмо, котре є найліпшим доказом, що п. Струтинська не могла бути делеґаткою відділу У. Н. Союза. Конвенція згодила ся на відчитане дотичного письма і п. Стеткевич відчитав отсей лист, писаний власноручно п. Струтинською до одного з наших сьвящеників:

Шікаґо 14. листопада 1916.

Високоповажаний Отче!

Не дивуйте ся, Отче, що так ні з того одного пишу до Вас, тай ще зовсім незнаючи. Та се, що хочу писати, се не лише думка моя, але і Др. Сіменович і мого чоловіка. А вони оба дедво чи коли напишуть; Др. Сіменович дуже острожний в таких справах, а мій чоловік знова безмірно лїнивий до писаня листів, тай тому я взяла ся писати, а взагалі підпати Вам. Отче, деякі думки в справі нещасної нашої американсько-української політики.

Річ в тім, що навіли Українська Рада в'вйде в житє, а певно в'вйде і на се мабуть вже ради нема — щоб Ви, Отче, яко чоловік впливовий і безперечно такий, що з них всїх найбільше зробити може — могли взяти одну річ під розвагу вже тепер, заздалегідь.

Як би там не дивити ся на цілу нашу американсько-українську політику, як би не осуджувати Федерацію, Січинського, а з другої сторони Підгорецького, то всеж на одно — я певна сего — ми всї одинаково дивимо ся, а се на Український Союз, Свободу, а взагално тих людий, які там на чолї стоять. І хоч як розумію мотиви заложення Української Ради і зовсїм не осуджую (лише одного Підгорецкого осуджую), то одно не в силі зрозуміти, чому лучити ся, входити в порозумінє з тою рода людьми як Капітула, Ядловский Стеткевич і т. д.

Повірте мені, Отче, що не говорю се зі становиска свого як своїх личних справ, але зі становиска загалу, бо близько него стою, і бажала-б добра для него.

Потаємно в минувшину, переглянмо деякі числа „Свободи“. Що в них є? Безідейність, безпринципіяльність — се ультиматори, які грають на струнах темної маси, які пірнуть ся на всьо, за ціну удержання власти в своїх руках.

Досто згадати їх писаня про Епископа. Не перечу, що Епископ мав хиби, великі хиби, але їх спосіб писаня переходив часто границї звичайної ґазетярської етики, та людскої моралї.

Або та незабутна рубрика на шпальтах „Свободи“ з 1913 та 1914 року, в котрій то всемогучі панове Капітула, Ядловский, Стеткевич впливають кождого сьвященика яко зрадника народа, за се, що посьмів словом відозвати ся проти них — головних урядників.

Тепер нагода скоротити їх самозванчу власть. Се лише Ви можете учинити. Вони в Ваших руках. Українська Рада може їх впливи зовсїм устунути, або скріпити. І велике добро зробить той, хто вирве Український Союз і „Свободу“ з їх рук. Кривди їм не зробить ся; се люди фізично здорові, матеріально забезпечені, морально — грубо-скірі...

Наколи-б Ви, Отче, могли взяти те все під розвагу і тепер не допустити їх до впливу в Українській Раді, було-б богато зроблено, а на другий рік на конвенції не так тяжка справа була-б — їх устунути.

Зі своєї сторони можу лише те зробити, що могу бути яко делеґатка з відділів міхаґовських, а Др. Сіменович другий, котрий би проти них був (і мій чоловік наколи-б поїхав). Після нового статута Делеґати мають їхати своїм коштом. Наколи-б сьвященство порозуміло ся між собою заздалегідь, — не тяжко було-б вирвати Союз і „Свободу“ з їх рук.

Те все, що сказала, може за богато, за нервово, та сказала щиро і з довірєм до Вас, що без огляду, чи годите ся з тим чи ні, не видасьте мене перед часом. (Я раз писала лист до Підгорецкого в одній справі, де скритикувала Брата (Січинського) за одну річ, а Підгорецкий використав лист для своїх цїлий, показував людям в Ню Йорку, говорячи: „Дивіть ся, що рідна сестра пише про него“).

Друга справа, про котру вже сьцкійно було писати, се справа Жіночої Орґанїзації, щось так в роді Провідінія, Союза. Ми вже давно про те думали: Гриневецкий, Сіменович і я — та на думаню скінчило ся. Тепер чую якось більшу силу тай енерґію, тай попрацювала-б, коли-б знала, що було-б що з того. Польки мають таку орґанїзацію „Зайонзек Полек в Америце“ головний осїдок ту в Шікаґо, належуть до неї на жаль і наші українські жінки. Прочитала їх статута, тай могла-б ми зовсїм на тих самих основах свою заложити. „Зайонзек Полек“ тїшить ся протекцією польского сьвященства, тож думаю, що і нас поперши-б наші сьвященики. Наколи-б Ви, Отче, хотїли нам помочи, я-б післала Вам статута до прочитання.

Річ в тім, що не хочем входити в справі нашої орґанїзації в жадні порозуміня зі „Свободою“ чи нюйоркським (має бути: джерзисїтським) Союзом, лише з одною „Америкою“ і Провідінїєм. Тому прошу на разї нїчо нікому не говорити, бо Ню Йорк ставляв би перешкоди. Моїм бажанєм є поставити ту орґанїзацію на основах релїґійних і патріотичних, так як „Зайонзек Полек“. І я певна, що ні Сіменович ні Гриневецкий перешкод в тім робити не будуть.

Ми мусимо мати 500 членів і тоді дістали-б чартер. Наколи-б Ви могли подати мені адреси жінок сьвященників, котрі стали до помочи в орґанїзованю — було-б дуже добре. Я-б до них відписала ся, і тоді 500 членів могли-б ми з'орґанїзувати. І тоді як би вже було 500 членів могли-б ми подати в „Америці“ поклик в тій справі.

Прошу нам помочи в тій справі.

Остаю з правдивим поважанєм

Ем. Струтинська

2238 Rice St., Chicago, Ill.

P. S. Не знаю чи добра адреса, на котру пишу, бо оден лист, котрий писав мій чоловік ще в лїтї — завернули.

Конвенційний секретар, п. Т. Яворський, відчитав знова отсе письмо, доручене йому гол. рекордовим секретарем, п. М. Угорчаком, на підставі якого гол. екз. комітет уневажнив делеґатство п. Струтинської, згідно з вимогами § 13 статута У. Н. Союза:

Високоповажані Отче Добродію-Добродійко!

До Вас, Отче Добродію, удаємо ся з просьбою о поперте і поміч в орґанїзованю жіночтва до ново-заложеного: **„Союза Українських Жінок і Дївчат в Америці“.**

Цїли ново-заложеної орґанїзації є:

1. Освідомляти жіночтво з історією свого краю і лїтературою.
2. Засновувати школи анальфабетів, щоб не було ні одного члена, котрий би не умів читати і писати.
3. Мати бюїку над місцевими сиротами, вдовами, взагалі нещасними.
4. Заснувати фонд для поширення просьвіти між жіночтвом на Україні. А щоб дійти до висше згаданих цїлий, мусїли ми заснувати фонд посмертний, з якого на перший доказ смерти члена **Союза Українських жінок в Америці** діставали запомогу в сумі 100.00 посмертного, а по році істнованя могли підвисшати суму з 100.00 на 200.00 — 300.00 — 400.00 і т. д.

Взір нашої орґанїзації ми взяли з польскої „Зайонзек Полек“, яка оперта на певних трьох підставах з найновійшою системою контрольованою стейтом, зорґанїзувати під свій стаг кількадесять тисяч членів та в своїй просьвітно-запомоговій праці тїшать ся помочию і поперти у загалу так польского сьвященства як і сьвітських кругів.

Ми Українські жінки не спосіємо ся поперти, помочи у загалу в Америці, ми приготовані, що всї мужескі **запомогові і незапомогові** орґанїзації будуть поборювати нас отверто чи скрито, тай тому не пробуємо оголошувати нашу орґанїзацію на сторінках тих часописей.

Ми чисмо впевнено на Вас, Отче Добродію, і просимо о поперте і поміч. Наколи обставини не позволають заняти ся лично тою справою, просимо о **якийскорше подане адреси сьвідомих одиниць: жінок чи мужчин**, до котрих могли-б післати декларацію, друки — так щоб сейчас приступити до зорґанїзованя відділу.

Рівночасно залучаємо оден примірник декларації з ковертою і просимо о зворот тоїж і о замарковане, чи можемо числити на Вашу, Отче Добродію, поміч — посередну чи безпосередну в орґанїзованю жіночтва.

Очікуємо ласкавої скорої відповіди, остаєм з глубоким поважанєм.

За тимчасовий Урад Союза Українських жінок в Америці:
Кат. Копобійська, секретарка.
Ем. Струтинська, орґанізаторка.

Шікаґо дня 21. липня 1917.

На внесенє п. Ст. Гладкого, поперте кількома иншими делеґатами, уухалено оба повисші письма затягнути до протоколу, а над порушеною справою перейти до денного порядку.

Вибір комісії просьб і скарг з 5-тьох членів, до котрої зістали вибрані слїдуючі: Іван Когут, Василь Калтина, Стефан Милянович, Андрей Корпан, Петро Герман.

Вибір комісії виборчої з 5-тьох членів до переведеня виборів гол. уряду У. Н. С. До сеї комісії зістали вибрані слїдуючі: Василь Савіцький, Павло Шпікула, Василь Волянський, Григорій Пипюк, Софрон Колодій.

Вибір комісії пресової з 3-ох членів для інформованя місцевих часописий про справи орґанїзації та її цїли, до котрої зістали вибрані слїдуючі пп.: Іван Шквір, Михайло Дурдела і Осип Стеткевич.

Відчак вибрано двох дверників, пп. Теодозія Лабовського і Мафтея Ставчанського.

По відчитаню надісланих на конвенцію привітних телеграм і письм предсідатель конвенції замкнув наради першого дня, о годині 6-тій вечер.

ДРУГИЙ ДЕНЬ ЗАСІДАНЯ, 23. ЖОВТНЯ.

(Засїдане передполудневе).

О годині 8-мій рано засїдане отворив конвенційний предсідатель, п. К. Кирчів. Секр. конвенційний, п. Теодор Яворський, відчитав спис всїх делеґатів і урядників.

Відтак п. Т. Яворський відчитав протокол з попереднього засїданя. По короткій дискусії над відчитаним протоколом, на поставлене о. Д. Хомяком внесене, поперте другими делеґатами, ухалено приняти сей протокол так, як був прочитаний. Внескодавець, о. Хомяк, зробив застережене, щоби письма в справі п. Струтинської, прочитані на попереднім засїданю, були затягнені до протоколу. На се дістав відповідь від конвенційного секретаря, п. Т. Яворського, що дотичні письма в протоколї будуть, до така запала ухвала.

Опісля п. С. Милянович забирає слово в справі делеґата відділу 217, п. В. Луцишина, котрого екзекутивний комітет і Верифікаційна Комісія не одобрили. Над сею справою розвела ся дискусія, в якій забирали слово пп. Р. Слободзян, др. В. Сіменович, о. Д. Хомяк, М. Угорчак, Мих. Рудий і другі. По переведеній дискусії на поставлене о. Д. Хомяком внесене, поперте д-ром В. Сіменовичем, ухвалено, щоби п. В. Луцишина приняти за повноправного делеґата на XIV. конвенцію, з тим застереженем, що другий делеґат від. 217, п. Михайло Рудий, має відступити один голос п. В. Луцишинови. В сей спосіб 217 відділ, маючий право до двох голосів, буде на конвенції заступлений двома делеґатами.

Після порядку денного приступлено до звітів головного уряду.

Перший здавав звіт головний предсїдатель У. Н. Союза, п. Д. Капітула. Звіт гол. предс. звучить:

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДАТЕЛЯ У. Н. СОЮЗА

за час від 1. серпня 1914 р. до 30. вересня 1917 р.

Звіт головного предсїдателя Українського Народного Союза обіймає звіт з діяльности Головного Уряду і Головного Екзекутивного Комітету, як також звіт з діяльности самого головного предсїдателя.

На першім місци треба зазначити, що всї головні урядники, вибрані на послїдній XIII. Головній Конвенції У. Н. Союза, як Головний Уряд, так і Головний Екзекутивний Комітет, старали ся виповняти обовязки, вложені на них статутом і ухвалами XIII. Головної Конвенції, після своїх сил і знаня як найлїпше, стараючи ся всїми силами о добро і розвій нашої орґанїзації, Українського Народного Союза.

Зі звіту ухвал і рішень Головного Уряду і Головного Екзекутивного Комітету можна наглядно переконати ся, що оба сї уряди виповняли всї ухвали, які запали на послїдній XIII. Головній Конвенції і придержували ся вповні постанов статута.

Становище як Головного Уряду так і Головного Екзекутивного Комітету було незвичайно трудне. На час їх урядованя припало їм переведене великої задачі, а іменно переведене нової реформи в житє по мисли ухвали, принятої на XIII. Гол. Конвенції.

Переведене нової реформи не було легкою справою. Найбільшою труднотиєю в її переведеню було те, що Український Народний Союз був першою українською запомоговою орґанїзацією, яка завела систему плаченя вкладок після лїт згідно з вимогами стейтових законів. Український Народний Союз — се перша українська законна орґанїзація запомогова у Злучених Державах.

І як раз власне в тім, що У. Н. Союз був приневолений яко перший перевести основну реформу, полягала найбільша трудність. Богато іменно членів У. Н. Союза не хотїло вірити, що реформа мусить бути переведена, що сього вимагають закони, але робили закиди головним урядникам, що то їх забаганка. Їх головним арґументом було покликуване ся на другі запомогові орґанїзації, які були ведені після старих незаконних систем (рівнорідні місячної вкладки або розмету).

Се мильне переконанє, а вслїд за тим і незадоволенє членів з переведеня нової реформи, старали ся використати ворогами Українського Народного Союза для своїх цїлий.

В першім ряді ворогів У. Н. Союза станула преса, видавана другими запомоговими орґанїзаціями, бажаючи в сей спосіб розбити У. Н. Союз або бодай його значно ослабити, перетягаючи незадоволених членів до своїх орґанїзацій. В аґітації і нападах не перебирали вони в жадних средствах. Вони пійшли навіть так далеко, що представляли цїлу реформу яко видумку і забаганку головних урядників.

Що ворожі У. Н. Союзови орґанїзації хотїли використати незадоволенє серед членів У. Н. Союза для своїх цїлий, не було би ще нїчим страшним. Але найбільшу шкоду принесли У. Н. Союзови на жаль таки своїх власні члени. Ото між членами найшли ся одиниці, які з чисто особистих причин, будьто з ненависти до котрого з урядників, будьто зі злости, що котрий з них перепав при виборах на урядника, розпочали сильну аґітацію проти нової реформи, стараючи ся її за всяку ціну повалити. В тій цїли були зорґанїзовані зпершу два комітети: один в Мост Кармел, Па., а другий в Ню Йорку. Оба ті комітети почали розсилати поміж членів і відділи У. Н. Союза всякого рода циркулярі, які були переповнені видумками і брехнями. У змаганях обох тих комітетів помагала заєдно „Народна Воля“, орган Руского Народного Союза, стаючи рівночасно урядовим органом всїх кирипників. Опісля оба комітети кирипників злучили ся в один і розпочали процес проти У. Н. Союза, стараючи ся судовою дорогою уневажнити всї ухвали XIII. Голов. Конвенції і в сей спосіб не допустити до переведеня нової реформи. Однак їх змаганя були безуспішні, бо вже на першім переслуханю в суді в стейті Ню Джерзи справа кирипників зовсїм упала.

Отсе були головні причини, які довели до того, що велике число членів перед і після заведеня реформи з У. Н. Союза виступили. Коли У. Н. Союз числив пiдчас XIII. Гол. Конвенції 20.549 членів, то в рік по реформі число членів змаліло до 6.750.

Однак при великім стараню і щирій праці головних урядників дало ся з часом переконати загал, що нова система є не лише конечна, бо сього закони вимагають, але що вона є також справедлива і корисна для самих членів, бо дає запоруку для сьвітлої будучности орґанїзації.

Загал почав знова з повним довірєм відносити ся до У. Н. Союза, побільшаючи ряди членів У. Н. Союза. Помимо воєнного часу, помимо цїлковитого здержаня іміґрації з Европи, число членів У. Н. Союза почало постійно наново зростати.

З днем 30. вересня 1917 р. число членів У. Н. Союза виносило 9.822, а число дїтий 1913. Разом 11.735.

Власні фонди Українського Народного Союза, які виносили підчас XIII. Головної Конвенції (по відтягненю незаплачених посмертних в сумі $30.500) $176.114.56, зросли з днем 30. вересня 1917 р. на **$339.425.43** (відчисляючи $20.012.89 невиплачених посмертних).

Коли отже число членів У. Н. Союза від останної конвенції дотепер о половину зменшило ся, то фінансова підстава У. Н. Союза в тімсамім часї подвоїла ся.

Головною підставою кождої запомогової орґанїзації є її фінансова підстава. Від неї залежить будучність орґанїзації. І під тим зглядом Український Народний Союз займає перше місце не лише між українськими, але взагалі між чужинецькими запомоговими орґанїзаціями.

За час від послїдної XIII. Головної Конвенції виплатив У. Н. Союз посмертних запомог на суму **$211.724.76;** запомог для убогих, хорих і калїк **$14.-297.00;** посмертних запомог по дїтях членів **$6.450.**

Крім того У. Н. Союз дбав також про справи просьвітні і народні. Укр. Народний Союз виплатив на просьвітні цїли і стипендії **$14.001.46** і на народні цїли **$4.371.50.**

Звіт з ухвал послїдної XIII. головної конвенції У. Н. Союза.

Всї ухвали з послїдної XIII. Гол. Конвенції були майже вповні переведені.

1. Всї Головні Урядники, які були вибрані на XIII. Гол. Конвенції У. Н. Союза, позістали на становищах своїх урядів протягом цїлого часу, з виїмком трох, то є п. Теодозія Талпаша, котрий був вибраний на уряд радного, о. Валентина Балога, котрий був вибраний на уряд контрольора, і п. Володимира Лотоцького, котрий був вибраний на члена „Просьвітної Комісії“ У. Н. Союза.

Висше згадані члени Головного Уряду уступили зі своїх урядів з низше наведених причин.

П. Теодозій Талпаш перестав бути членом У. Н. Союза і тимсамим перестав бути також і гол. урядником У. Н. Союза. На місце п. Т. Талпаша на уряд радного покликав я п. Йосифа Сенчину з Клівленд, Огайо.

О. Валентин Балог уступив з уряду гол. контрольора з причини браку часу на сповнюване висше згаданого уряду. На місце о. В. Балога на уряд гол. контрольора покликав я п. Николая Рословича з Філядельфії, Па.

П. Володимир Лотоцький уступив з уряду члена „Просьвітної Комісії“ У. Н. Союза, подаючи яко причину, що є далеко віддалений від осїдку „Просьвітної Комісії“ і задля браку часу. На місце п. Лотоцького не покликав я нікого з тої причини, бо предсїдатель „Просьвітної Комісії“ заявив, що під теперішний час два члени в „Просьв. Комісії“ є вистарчаючі.

2. Головні урядники є бондовані у висоті, приписаній ухвалою XIII. Гол. Конвенції, з виїмком п. О. Стеткевича, відвічального редактора „Свободи“. Справа відвічального редактора має ся так: Коли переглянено бонд відвічального редактора „Свободи“, показало ся, що дотеперішний бонд не відповідає за жадні пресові провини, яких редактор може допустити ся при редаґованю часописи.

Покликаний представник бондової компанії заявив, що бондова компанія таких бондів, котрі відповідали би за шкоди, спричинені пресовими провинами, не дає. Компанія ручить лише тоді, коли би редактор спроневірив орґанїзаційні гроші, які йому повірено.

З огляду на те, що відвічальний редактор „Свободи“ не має зовсїм до діла з жадними орґанїзаційними грішми, Головний Уряд У. Н. Союза на своїм засїданю в жовтни 1916 р., взявши під розвагу, що шкода надармо викидати гроші на оплачене бонду рішив не жадати бонду від редактора „Свободи“, п. О. Стеткевича.

Бонди головних урядників знаходять ся в руках Контрольної Комісії У. Н. Союза.

3. Статут, ухвалений XIII. Гол. Конвенцією У. Н. Союза, зістав видрукуваний і введений в житє.

4. Орган У. Н. Союза „Свобода“ видаєть ся згідно з ухвалою XIII. Гол. Конвенції, то є три рази на тиждень. Коли друкарські матеріяли значно подорожіли, управа „Свободи“ була змушена вложити більшу суму гроший в засоби друкарських матеріялів. З тої причини Екзекутивний Комітет У. Н. Союза звільнив управу „Свободи“ від плаченя місячного реґту в сумі $100 і сплати позички, яку У. Н. Союз уділив був свого часу на закупно друкарні „Свободи“ (друкарня „Свободи“ була іменно обовязана сплачувати місячно по $50 і %). Коли однак опісля фінанси „Свободи“ поправили ся, друкарня „Свободи“ заплатила залеглий рент і процент від позички. „Свобода“, друкована латинськими буквами, перестала виходити ще в 1915 році з причини, що майже всї члени, котрі читали сю „Свободу“, виступили з нашої орґанїзації.

5. Згідно з ухвалою XIII. Гол. Конвенції зістала з початком місяця січня 1915 р. введена в У. Н. Союзі нова система. Цїлу реформу У. Н. Союза переведено як слїд.

До помочи в переведеню нової реформи заанґажовано рахункових знавців, фірму Гаддей & Норман з Філядельфії, Па. Ся фірма перевела точний обрахунок маєтку і стану членів У. Н. Союза після літ, як також приготовила потрібні книги і друки. Рахунок фірми виносив $471.52.

Звіту з фінансів і членства У. Н. Союза, зладженого фірмою Гаддей & Норман з Філядельфії, стейтові асекураційні комісарі зі стейтів Ню Йорк, Конектікот і Род Айленд не приняли. Головною причиною сього було те, що Гол. Уряд У. Н. Союза старав ся взяти членів на обезпечене після літ, які вони мали, вступаючи до У. Н. Союза. Після фінансового обрахунку показало ся, що резервовий фонд в У. Н. Союзі числив в тім часї всего $100.000, а посмертного фонду взагалі не було, натомісць всї члени разом були обезпечені на суму $16,000.000. Відповідно до суми обезпеченя резервовий фонд У. Н. Союза повинен був виносити в тімсамім часї понад $500.000. На тій підставі стейтові асекураційні комісарі заявили, що лише тоді У. Н. Союз може одержати „лайсенс“, коли члени будуть платити після теперішного віку, або коли, хотячи платити після лїт приступленя, згодять ся на обтяжене своїх грамот відповідним довгом („ліном“).

До обчисленя висоти „лінів“, як також до точнїйшого обрахованя членства після лїт і фінансів У. Н. Союза, стейтові асекураційні комісарі припоручили взяти стейтового знавця, п. Вулфа з Ню Йорку, що Гол. Уряд і зробив. За висше згадане обрахованє п. Вулф побрав $541.29.

По проголошеню ухвали Гол. Уряду в справі „лінів“ згодило ся 723 членів У. Н. Союза взяти „ліни“ на суму $36.606.04. „Ліни“ взяли передвсїм члени, які від довгого часу були членами в У. Н. Союзі.

На підставі ухвали річного засїданя Гол. Уряду У. Н. Союза з місяця жовтня 1915 р. висше згадані „ліни“ зістали відписані о 25%, а відтак на підставі ухвали Гол. Уряду У. Н. Союза зі жовтня 1916 р. о дальших 37½% так, що загальне обниженє „лінів“ виносить тепер 62½%. Всї прочі члени платять після теперішних літ.

6. Всї запомоги, ухвалені XIII. Гол. Конвенцією, як з посмертного так з фонду убогих і фонду народного, зістали вповні виплачені.

7. Ухвала XIII. Гол. Конвенції, що слїдуюча, то є XIV. Гол. Конвенція У. Н. Союза мала відбути ся в місяци жовтни 1916 р., виконана не була.

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА —СЕ СИЛА.—ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ“, 83 ҐРЕНД Ст., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНҐЕР

Посьвятив ся для хорих, безмажних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє бадане.

ПОВІДОМЛЯЄ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя якихсьбудь ТРОЄЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно з богато таких случаїв, які передше вважали опрічні, можна нині вилічити цілком лише тим самим способом без ужитя ножа.

Маю в посїданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і збадати зхорілі внутренности людского тіла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного світла в тіло і добити ними заразливі бакциї, які є причиною всїх недуг і людских недомагань. Той спосіб лїченя є не тільки нешкідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилічимого, не відмикаюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїченя, стараюсь вилїчити в як найкоротшім часї. ТОЦІНИ офісові в понедїлок, середи і пятницї від години 9. рано до 12. в полудне. У вівторки і четверги від 9. рано до 8. вечером. В суботу від 9. рано до 2. вечер. В недїлї від 9. рано до 12. перед полуднем.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНҐЕР.
153 E. 14th St., New York City.
близько стациї елевейтер 3-ої евеню і субвею.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студиї в Варшаві, має 28 літ досьвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, пропукнину, гемороїди, широпфуля, недуги легких, серця, жолудка, утробу, нирок, кишок, міхура, шкіри, пляк і всї недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєсь при лїченю недуг крови. Голосїть ся особисто, почтою не лїчу. 105

Години приняти: від 9. рано до 8. веч., в пятницї від 9. до 5. якше, в недїлї від 9. до 2.

Читайте „Свободу" і приєднуйте їй нових передплатників!

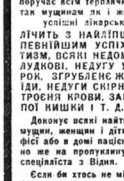

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,
славний спеціяліст зі старого краю

поручає всїм теряючим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Доконує всякі найтяжші операциї мущин, женщин і дїтий в своїм офісї або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропукнину при помочи спеціяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай пише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG.
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant.

МОЧОВІ ВІДХОДИ
регулює в 24 Годинах
Кожда пачка має напись з MIDY
Уникайте відробів.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноким спеціялїст недуг мужеських з Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнїйший і заслугуючий на довірє спеціяліст недуг мужеських, котрий уже своє знанє і довголїтну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ,
II. поверх. фронт. 76-89
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятницї від 9. рано до 8. веч. В недїлї від 10. до 2.

ЗВІСНИЙ
Dr. GREY
СПЕЦІЯЛІСТ.
ЙОГО ОФІС ІСТНУЄ ПОНАД 30 ЛІТ.
117 E. 17th St., New York City,
близько Union Square.

Коли терпите на нирки або міхур, болї крижий, голову або груди, кашель, застуду, очему, кервовість, катар, слабости нерва, горла і жолудка, серця, запір, пропукнину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невралгію або яку иншу недугу, ідїть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея. Коли лїкар, котрий лїчив Вас ще не вилїчив Вас, прийдїть до мене безпроволочно.

ПОРАДА ДАРОМ.—ЛІКИ $1.00

За професійну обслугу числить низькі цїни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в недїлї від 9-ої до 3-ої. 104—

ЧИ ХОЧЕТЕ ВІДНОВИТИ ЖОЛУДОК.

Коли так, то можете єсь осягнути уживаючи „Гофмана Гірке Вино",

котре чистить жолудок, чистить кров і скріпляє нерви, а знаменно помагає при браку апетиту, нестравности, недузї черева і трудня ваги. 125—

Сей гідний подиву винахід помі г тяснам людий, поможе і Вам і лїкарі його поручають.

Продає ся його у всїх торговлях, а коли на запитанє його не дістанете, пишіть впрост до нас. Одного доляра за фляшку, за 6 фляшок $5.00.

PORTONAL DRUGS CHEMICAL CO., Inc.
231 N. Main St., Yonkers, N. Y.

Читайте українські книжки і газети, бо часто читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарнї „Свободи".

НАЙНОВІЙШИМ СПОСОБОМ

усуваємо волосє з лиця і инших частий тїла

РАЗ КА ВСЕ, БЕЗПОВОРОТНО за дуже малим коштом. 116вс27

Усуваємо також прищі, всепанки, червчики, жовті плями, знаки віспи і другі нечистоти цери і скіри. Можете ся особисто або почтою до:

THE SPARROW CHEMICAL CO., Dept. K—1, 196 East 4th St., NEW YORK, N. Y.

Дописи.

3 CARTERET. N. J.
Напад в темну ніч.

Дня 30. вересня б. р. в пертамбойській українській парохії відбуло ся торжественне посьвяченє хреста на цвинтари.

По посьвяченю всї братства рушили в свою сторону. Я, як предсїдатель братства св. Михаїла, від. 209 У. Н. Союза, брав участь зі своїми членами. Вертаючи до Картерет пізним вечером, приходжу коло свого власного дому, не думаючи, що кількох людий скрило ся за паркан сусїда і стерегли, як тії голодні вовки на добичу. Вони кинули ся з камінями на мене, а одни з них, на імя Василь Гадиняк ухопив мене за горло і вдарив мене по голові. Я задержав напасника, а на мій крик вибігла моя жінка і дїти. Позлїтали ся також сусїди і зачали непрошеного гостя гостити. І був би сарака може дістому заказав, коли би не моє щире серце, любов до ближнього. Хотяй розбійник не зважав на мою жінку і четверо дїтий і з намови старав ся менї житє відібрати, я просив сусїдів, щоби нїхто не важив ся гостя гостити, бо я віддам його в руки поліції. І так ся стало. Забрали товариша за кратки, там пересидїв цїлу ніч, а на другий день його жінка зложила бейл. Добрий судія, зважаючи, що товариш має жінку і двоє дїтий, козав зложити кару лише 15 долярів, а напімнув, що коли би він повторив такий злочин, то чекає його три роки тюрми.

Йосиф Гінда,
предсїдатель бр. св. Михаїла, від. 209 У. Н. С., і тростіє парохії св. Димитрія в Картерет, Н. Дж

3 WOONSOCKET. R. I.
Поклик до місцевих українців.

Давно вже була згадка про нашу місцевість. Думав би хто з читачів, що тут нема української народности, що може де порозїздили ся. Та воно так не є. Тут українського народу є споре число, тай ще прибуває, бо тут тепер робота іде досить добре, а також добре заробляють і робота не тяжка. Але, на жаль, тими часами чисто завмер український рух, так можнаб сказати, що нїхто не интересуєть ся українською справою, хоть тут можна би робити так, як роблять другі українські кольонії — прим. концерти в честь наших великих мужів заслужених, ніча в справі теперішних подій, які зайшли на наших землях, інформоване місцеової англійської преси про наші справи і т. д. Та наші місцеві проводирі мало про те все дбають, а навіть байдужно відносять ся до всього українського.

Тут можна би робити український рух, а то з то: причини, що тут є досить молодїжи, котра надаєть ся до кождої української штуки, як також до концертів і т. д. Опрім тих молодих людий є тут українська банда, котра досить красно грає українські пісні. Отже тут є з кім що робити, ще нема кому взяти ся до того. Зате коли прийде мітінґ товариський чи парафіяльний, о завжди сварка, крик, так, що люди втікають один за другим. Як прийдеть ся кінчити мітінґ, то вже нема з ким. Через те кілька сьвідомих одиниць зорґанізували новеє товариство, „Вільна Україна" імени проф. М. Грушевського, як також приступили до У. Н. Союза. За те ті одиниці натерпіли ся немало від сих людий, котрі самі нїчого не роблять і другому не дають нїчого робити. Коли хто затакне, що нам треба робити якийсь рух, то зараз кричать: „Нам не треба нїчого! Молїм ся Богу!"

Гей, панове проводирі! Наші діди і прадїди вічно плакали, молили ся, а Ляхи і Москалі нишили всьо, що українське. Не час нам тепер плакати. Ми-ж козачі діти, сини і доньки предків козаків, тож до дїла! Лишім особисті позахники, берім ся за дїло сьвідомо. Піднесім в гору прапор України тут в своїм місточку так, щоб нас пізнали чужі народи, що ми не є Австріяки, анї Поляки, анї Москалі, але сини і доньки славного народу козачого, та що ми бажаємо по нїм: відзискати свою давну славу на своїй батьківській землї.

На остатку кличу до Вас, дорогі Рбдимці, вступайте громадно до нашого товариства „Вільної України", а також до У. Н. Союза. Наше молоденьке товариство має на цїли провадити міжнародну просьвіту, допомагати членів в слабости та підтримувати національну сьвідомість між своїм народом на чужій землї.

Стефан Лемішка.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В ПЯТЬОХ ДІЯХ.

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ!

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМІРНИК 30 Ц., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35.

Замовленя і гроші посилайте до:
'SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

БИ ПОВИННІ МАТИ ГАРНЕ І ЗДОРОВЕ ВОЛОСС. Уживайте Karatol Stimulus Tonic, який запобігає випадию волосся, усуває порпаї, сверблєнє шкіри на голові і противиться до росту гарного і здорового волосся. Karatol Stimulus Tonic є найлїпшим средством до волосся для мущин і женщин.

Специяльна оферта: Одна фляшка $1.00, 4 фляшки $3.00.
Висилайте замовленя і гроші до: 114—
KARATOL LABORATORIES, Dept. 623,
Box 1076, Binghamton, N. Y.

DR. HUNT, спеціяліст,

з понад 31-лїтною практикою хронїчних і нервових недуг мущин, женщин і дїтий. Особливе, нервовість, безсонність, астма, брак енерґії, зміна житя у женщин, недуги серця, жолудка, утробу, легких, нирок, очий, уший, носа, горла і катер. Сумлївна оплата. Умірковані цїни. Порада даром. Години: від 9-ої до 7.30, в недїлї і сьвята від 10-ої до 1-ої. 116—
261 WEST 42nd STREET, NEW YORK CITY.
(близько 8-ої евеню).

Хто докаже, що Кальварійське Лїчниче Вино не є успішне, звернемо гроші.

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ
Reg. U. S. Patent Office
ЛЇЧНИЧЕ ВИНО.

Пеначе чудесом опісля сотки людий від передчасної смерти. ВИЛЇЧИТЬ І ВАС коли терпите на запір, розслабленє і другі клопоти жолудка, коли терпите на брак апетиту, мдлїть Вас, болить Вас голова, дістаєте великі сни обидки від очима, слабнете і для на зовні, то не чекайте аж станете знїдканя як страшоцуд, але сейчас купіть собі КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Лїчниче Вино. Одна бутелька $1.00 у аптикаря, агента або пишіть до самої фірми: 116вс27

D. WROBLEWSKI & CO., одиноні фабриканти і властителї, 196 E. 4th St. Dept. P-B. New York City.
Стерегіть ся лихих відробів.

РУХ У ВІДДЛЯХ У. Н. СОЮЗА.

ВЕСТ ПУЛМАН, Ілл. Бр. св. Михаїла, від. 243, шевцмаєє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся в суботу, 10. листопада, в галї від ч. 12057 С. Ґалстед стр., о 8-ій годині вечер. На тім мітінґу має явити ся кождий член, бо є важні справи до полагодженя. Невиявший ся член заплатає кару $1.00, а урядник $1.50. Буде пійр нових урядників. Поважані Брати! Ми хотїли зарвати у сонс. в Вест Пулман, Ілл., сестриці, але вороги не дали. Не залежимо до У. Н. Союза і наші діти, а чому не можуть належати наші жінки враз з нами? Так ми є членами У. Н. Союза, тож не забуваймо за него! — Е. Парійчук, предс.; Г. Бутовський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Тов. „Мир", від. 324, повідомляє всїх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеть ся 11. листопада в Народнім Домі під числом 2309 Фейрмонт Ave., о 3-тій годині пополудни. Кождий член повинен явити ся на той мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодженя. Невиявший ся член заплатить кару після статута. — К. Качор, секр.

ШІКАҐО, Ілл. Бр. св. Стефана, від. 221, скликує всїх членів свого відділу на місячний мітінґ, котрий відбудеть ся в недїлю, 11. падолиста б. р., по Службі Божій. Обовязком кождого члена бути на мітінґу, бо є дуже важні справи до полагодженя. Буде також справоздане делеґата з конвенції. Тож просить ся всїх: прийдіть і нових членів приводьте! — Т. Кроповал, секр. рез.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки", від. 316, повідомляє всїх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в четвер, 8 падолиста, точно о годині 7.30 вечером при Ремінґтон стр. Просить ся членів, щоби вони зійшли ся на час, бо є дуже важні справи до обговореня. Рівночасно прикладуть ся членам, що на тім мітінґу буде ставити ся кандидатів на нових урядників товариства. Кождий член повинен прийти на мітінґ, а як не прийде, то заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Дм. Федик, секр.

Купуйте Календар У. Н. Союза. Коштує 50 цен. разом з пересилкою.

ХОЧЕТЕ БУТИ БОГАТИМИ?

Пришлїть 10 центів, а вишлемо Вам пачку імітаційних банкнотів і катальоґ чудових новостий. Адресуйте: 131с51
PRACTICAL SALES CO., Dept. S.
708 N. May St., Chicago, Ill.

500 ДЕШЕВИХ ФАРМ НА ПРОДАЖ
В СТЕЙТАХ
ОҐАЙО, ПЕНСИЛЬВЕНІЯ І ТЕНЕСІ.

ПОСЕРЕД ВЕЛИКИХ МІСТ ЯК КЛІВЛЕНД, ЕРІ, ЙОНҐСТАВН І ПІТСБУРҐ. ЗЕМЛЯ НЕЧИЩЕНА ВІД $4 ЗА АКЕР І ВИСШЕ, ДО 10 ЛІТ СПЛАТИ. МАСМО ТАКОЖ ФАРМИ З ХУДОБЬОЮ І МАШИНАМИ КОТРІ РЕНТУЄМО. КОШТА ПОДОРОЖИ КУПУЮЧИМ ЗВЕРТАЄМО. — ПИШІТЬ ПО НОВИЙ КАТАЛЬОҐ ДО: 127вс138

R. T. Hurdle Land Company
3349 E. 55th St., Cleveland, Ohio.

СТАЛА РОБОТА
для
МУЩИН ЖІНОК І ДІВЧАТ
В ВОВНЯНИХ ФАБРИКАХ
Добра платня
Знаменитї відносини робітничі.
Початкуючі дістають платню підчас науки. 107вс45
Безплатне Бюро працї.
Industrial Council of Passaic Wool Manufacturers
24 Lexington Ave., Passaic, N. J.

ЧЕРЕЗ ДОВГІ РОКИ, УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ (САМІ МУЩИНИ) ПРИХОДИЛИ ДО МОГО ПРИВАТНОГО ОФІСУ.

ДЛЯ МУЩИН Лише

Я є спеціялїст від всїх особистих недуг, як прим. гемороїди т. в. Хронічні недуги (у мущин), недуги нирок, пузирь, міхура і других органів. Нові або старі випадки. Не кидїть. Курацїя в офісї д-ра Брайна з укріплених цїнах. Я доставляю зїки. Прийдіть, перед до мене, і заощадїть час, гроші і терпіж. 30 лїт досьвіду. „Практика удосконалює".

ЛИШЕ МУЩИНИ. При першій візитї Др. Брайн може полїчити Вам, як можете бути вилїчені в можливо найкоротшім часї, а також скаже Вам цїну.

В моїм офісї говорить ся також Вашою мовою. Моя адреса:

Dr. BRYAN, 333 E. 17 St., New York City
(близько 2-ої евеню)

Офіс вітворений: від 9-ої рано до 8-ої вечер., в недїлї від 9-ої до 1-ої в пол.

ХОРІ ЛЮДИ!
Чи не стратили Ви терпеливости заждати вашій недузї.

З дня на день з року на рік віддаєм лїкарські услуги Українцям. Предтаєте собі скілько лїкарних я уже вилїчив та скільки ярдів з упрасцями житя. Коли Вам житє надоїло задля пробуваня ріжних лїкарств і коли відчуваєте, що Вам стан здоровля стало погіршесть, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам щиросвно даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє оздоровити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 лїт з добрим успіхом всї недуги, як: недовкінність, нечистість крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—123—

Недуги заразливі і нервові лїчу за помочи електричних аппаратів і „Х лучів", через які перегладаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, платного, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходїть до знаного всїм

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.
Telephone: Gramarcy 3823.

Години приняти: від 10. рано до 8. вечер. В недїлї від 10. рано до 1. пополудни.

140 EAST 22 ST, N.Y.

ЛІЧНИЦЯ Дра С. М. КАВФМАНА,
111 East 7th St., New York, N. Y.
2½ бльока від церкви св. Юрія.

Др. Кавфман звісний лїкар поміж і порадня сумлїнно тисячам мущин, женщин і дїтий в тяжких недугах скоро і дешево. Др. Кавфман має найріжнороднїйші машини до скорого лїченя і „X-Рейс", недуги ся. Важолого, нервовости, паралїзу, ревматизму, домаяє костий, біль ярадий і жолудка, недокровність, дихавицю, заворот голови, випадоне волосся, всї недуги мущин і женщин, встрикує проти затроєню крови. Лїчу своїми лїками знане тих, котрих особисто оглядаю. Години від 9. рано до 9. вечер; в недїлю від 9. рано до 4. по обідї. — Телефон: Orchard 6882. 190—

ЧИ ТО ТЯЖКО, йдучи з роботи домів кождого вечера, або в недїлю з церкви, у вільнім часї зі забави, чи з яких сходин, переконати несьвідомого Українця, що його обовязком є читати свою рідну газету і спонукати його, щоби він вислав передплату на „Свободу".

ПІД РОЗВАГУ УКРАЇНЦЯМ.

При повороті до краю і тут в Америцї нема зімного ремесла від автомобільного. Наша школа видала 8.000 дол. на уладженє своєї школи. Нові машини. Хто навчить ся ними кермувати, той стане добрим шофером. Відчитість по всї часи. Знаєте, що наша школа лїпша від других щодо її уладженя. Ми викладаємо у Вашій мові. У нас є денні і вечірні курси. Можете платити тижнево. Заки пійдете до другої школи, найдіть і порадьте ся з нами. ЗАПИСУЙТЕСЬ ДО ШКОЛИ ЩЕ НИНІ. 108-24
AKEXA AUTO SCHOOL, 146 W. 56th St., NEW YORK, N.Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ЩОТО БУДЕ, ЗИМА ІДЕ.

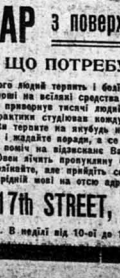

Чи ти вже маєте добрий свитер і хочете купити правдиво повнений свитер і то за низьку цїну? Коли хочете, то купіть собі і то завчасу. Ми маємо велику скількість тих свитерів, котрі є зроблені з найлїпшої вовни і подїйно шиті. Є дуже тепелий, зимний як кожух. Є він міцно зроблений і ґарантований. Се є найновійша мода свитерів. Має гарний вигляд і гарно кождому пасує, чи молодим чи старшим, а кождому подобаєть ся. Маємо їх в ріжних кольорах, кождому до вподоби, який хто собі бажає.

№ 1. Кольор синий, з ковнїром і з двома кишенями, подвійний, з доброї вовни, так, що нїколи не стратить своєї красоти і ґарантований на 10 лїт. Цїна $3.95

№ 2. Кольор Сино-синий, також дуже гарний, з гарнїйшої вовни і ґарантований на 15 лїт. Цїна $4.95

№ 3. Темнаво синий, дуже гарний шефф, з ковнїром або без, дуже гарний вигляд і ґарантований на 15 лїт. Цїна $4.78

№ 4. Кольор зімнаїй, з ріжних ниток вовни; і що найгарнїйший, має дуже чудовий вигляд, щось надзвичайного для кавалерів-шпортів, з великим гарним ковнїром. Цїна $6.75

Наколи хочете мати добрий свитер, так не відтягайте, бо пізнїйше будете попаяли ся. Посїдаємо ті свитри від найменшої особи до найбільшої, старших посїдаємо сїйчучої величини: від № 34 до № 48. Сей останний є на дуже грубого і величезного хлопа. При замовленю зкажіть, який кольор хочете і який номер, а ми вам доберемо до вашої подоби. Заким $1.00 задатку, а решту заплатите тодї, як отримаєте свитер в дома. Пишіть сейчас на адресу: 124—

AMERICAN SALES COMPANY,
1926 W. HURON STREET, CHICAGO, ILL.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман,

ЯКИЙ ЛЇЧИТЬ УСПІШНО ХОРОБИ ЖОЛУДКА, ЛЕГКИХ, СЕРЦЯ, УТРОБИ І НЕРОК, РЕВМАТИЗМ І ВСЇ НЕДУГИ КРОВИ І СКІРНІ ВИЛЇЧИТЬ В ЯК НАЙКОРОТШІМ ЧАСІ ТАК, ЩО НЕ ПОТРЕБУЄТЕ ПЕРЕРИВАТИ СВОЄТ РОБОТИ.

Його офіс має нову машинерію до бадання і лїченя недуги. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лїкаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилїчити чи нї, деяких невилїчимої недуги або бересь лїчити. 106—

Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В недїлї від 10. рано до 2. пол. Голосїть ся особисто, бо почтою не лїчу. Можете говорити по українськи.

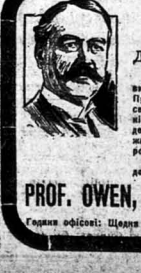

ЛІКАР з поверх 37-лїтною практикою.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ ЛІКАРСЬКОЇ ПОМОЧИ.

Много а много людий терпить і болїє від всїляких недуг і не находить помочи. Дармо витрачують свої гроші на всїлякі средства і ліки задля незнаних анґлійської мови. І чому Проф. Овен, М. Д. приворнує тисячі людий до доброго здоровля? Бо він через довгі літа ні ліки. — Коли Ви терпите на нутьбуль недугу, і коли Вас лїчено одним без успіху, не ждіть на Вам, чи є ще помічна відносини Вашого здоровля і животности. Кроні многих ріжних Тому не зволїнайте, але прийдіть сейчас або пишіть в подробицях Вашої терпіня і недомаганях у Вашій рідній мові на отсю адресу:

PROF. OWEN, 221 E. 17th STREET, Dept. 12., NEW YORK, N. Y.

Години офісові: Щодня від 10-ої до 5-ої. В недїлї від 10-ої до 1-ої. У вівторки і пятницї як до 8-ої години вечер.